

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Univerzita třetího věku

Katalog vzdělávacích programů
pro akademický rok 2020/2021

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Centrum dalšího vzdělávání

Univerzita třetího věku

Nabídka vzdělávacích programů pro akademický rok 2020/2021

OBSAH

Úvod / 5

Jednosemestrální přednášky a semináře konané pouze v zimním semestru / 7

Archeologie a poznávání středověké společnosti (NOVINKA) / 8

Čeština — jazyk světový? (Čeština ve světovém kontextu) (OPAKOVÁNÍ) / 9

Druhý život Mistra Jana Husa (NOVINKA) / 10

Jak poslouchat vážnou hudbu V. (NOVINKA) — pokračování cyklu / 11

Když si hrají, tak se nezlobím — seminář / 12

Kmeny, etnika, národy v srdci Evropy — 2. ročník / 13

Konverzační jazykový kurz — Francouzština pro seniory / 15

Konverzační jazykový kurz — Ruština pro seniory / 17

Mezigenerační vztahy v rodině a ve škole (NOVINKA) / 18

Moc staří na učení? Specifika učení se ve třetím věku. (NOVINKA) / 19

Nacionalismus a multikulturalismus (OPAKOVÁNÍ) / 20

Po stopách krajanů v čínských dějinách (NOVINKA) / 21

Praktická cvičení z novověké paleografie pro pokročilé VIII. / 22

Pro život plný života (NOVINKA) / 23

Přelomová období v dějinách českého a evropského výtvarného umění —
2. ročník / 24

Psychologie pro život — 2. ročník / 26

Řecké umění a „barbaři“ — 1. ročník (NOVINKA) / 28

Středověký člověk: Jak se žilo před tisícem let ... (NOVINKA) / 29

Trénování kognitivních procesů (také paměti) — seminář — 1. skupina / 30

Velká díla antického světa II. — 2. ročník / 32

Vybrané kapitoly ze světových dějin I: Západní a severní Evropa v novověku —
1. ročník (NOVINKA) / 34

Východní Evropa po roce 1991 (NOVINKA) / 35

Využití potenciálu ducha i těla v seniorském věku (OPAKOVÁNÍ) / 36

Zajímavosti z psychologie pro pokročilé — 7. ročník — seminář / 37

Ženy, které milovaly pohyb a možná trochu o mužích —
sportsmenech (NOVINKA) / 38

Vícesemestrální kurzy — probíhající v zimním i letním semestru / 41

Kapitoly z dějin římské kultury I. a II. (OPAKOVÁNÍ) / 42

Knižní kultura — dějiny a současnost I. a II. (NOVINKA) / 44

Kondiční cvičení pro seniory — teorie a praxe I. a II. / 46

Konverzační jazykový kurz — Angličtina pro seniory I. a II. (1. a 2. skupina) / 47

Kurz českého znakového jazyka I. a II. — pro pokročilé / 49

Kurz českého znakového jazyka I. a II. — pro začátečníky / 50

Slovo je lék i zbraň I. a II. (NOVINKA) / 51

Svět Karla Havlíčka I. a II. (NOVINKA) / 53

Vybrané kapitoly z historie hudby aneb setkávání hudebních světů I. a II.
(NOVINKA) / 55

Jednosemestrální přednášky a semináře konané pouze v letním semestru / 59

Autor, událost, úhel pohledu: moderní české a světové drama (NOVINKA) / 60

Dějiny dopravy v českých zemích v moderní době (NOVINKA) / 61

Charakteristiky známých osobností — seminář / 63

Jazykový kurz — Latina pro seniory / 64

Jsem senior a co má být — seminář / 66

Kapitoly z dějin a současnosti českého překladu (NOVINKA) / 68

Konverzační jazykový kurz — Němčina pro seniory / 69

Konverzační jazykový kurz — Španělština pro seniory / 71

Možnosti celoživotního učení a rozvoje člověka z pohledu třetího věku / 72

Polozapomenuté události světových dějin? — 1. ročník (NOVINKA) / 73

Praga caput regni — kapitoly z dějin hlavního města I. (NOVINKA) / 74

Psychologie pro život — 1. ročník (OPAKOVÁNÍ) / 76

Rukopisná kniha v proměnách staletí I. (NOVINKA) / 77

Řečové aspekty mezilidské komunikace (OPAKOVÁNÍ) / 78

Trénování kognitivních procesů (také paměti) — 2. skupina — seminář / 79

Velká díla antického světa III — 1. ročník (NOVINKA) / 81

Vzdělanost a duchovní kultura starého Egypta — 1. ročník (NOVINKA) / 82

ÚVOD

Milé posluchačky, milí posluchači,

mám tu čest a radost Vám sdělit potěšující zprávu, že i v roce 2020 vychází zcela nově připravený Katalog vzdělávacích programů Univerzity třetího věku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Jsem rád, že držíte v ruce tuto publikaci, a budu se těšit, že Vás budu moci přivítat i jako posluchačku či posluchače na naší Alma mater, na starobylé fakultě svobodných umění Karlova učení, kterou absolvovali významní vědci, umělci a přední představitelé našeho společenského života. Katalog pro akademický rok 2020/2021, v němž se nachází myriáda nových specializovaných přednášek a seminářů z různých vědních oborů, jejichž taje jste dosud neokusili, Vám nenabízí jen rozmanitý výběr, ale doslova Vás zve na hostinu „ke stolu poznání“, jehož „bohatství“ je Vám plně k dispozici.

Edukace seniorů v univerzitním prostředí znamená v kontextu posledních dekad nejen zajímavou, ale i specificky zaměřenou formu vzdělávání. Není pochyb o tom, že aktivity v kurzech mají hluboký smysl a že v osobní rovině řada z Vás naváže nová přátelství, naplní je pocit spokojenosti, štěstí a v neposlední řadě lze i stroze konstatovat, že nebudete během podzimu života sami. A to, že člověk, jenž je od pradávna považován za „tvora společenského“, není sám, opuštěn a ponechán neznámému, je o to více důležité, když vezmeme v úvahu současné demografické trendy 21. století; stárnutí populace znamená pro nás nemalou výzvu, na kterou musíme nalézt adekvátní odpověď i v oblasti vzdělávání. Kurzy Univerzity třetího věku proto představují velmi zajímavou příležitost k rozšíření si hranic poznání.

Aktuální výsledky výzkumů nejen předních českých, ale dokonce zahraničních odborníků, které se zaměřují na otázky v oblasti geragogiky, upozorňují, že vzdělávací aktivity ve vyšším věku představují jeden z klíčových aspektů, který nepochybně a nezanedbatelnou měrou přispívá ke zlepšení a zkvalitnění života této věkové skupiny naší společnosti. Nelze ponechat stranou, že celoživotní vzdělávání též rozšiřuje znalosti, dovednosti a kompetence absolventů a že přispívá i k udržení intelektu na vysoké úrovni, což je dnes potřebné i k tomu, aby bylo možné se odpovídajícím způsobem orientovat v moderní době, s níž se dennodenně potýkáme.

Akademický rok 2020/2021 pro naši fakultu znamená již 32. ročník Univerzity třetího věku, a proto se dá říci, že se jedná o tradiční záležitost, přesto opak je pravdou. Na první pohled by se mohlo zdát, že je to „zase“ stejné, totožné či snad fádní, realita je však jiná. Ačkoli se rok s rokem sešel, jsou pro Vás opět připravené nové kurzy, kterými Vás budou provázet nejen „ostřílení kantoři“, ale můžete se těšit i na nové vyučující, kteří vnímají vzdělávání seniorů v univerzitním prostředí nejen jako své osobní potěšení, ale i jako osobní výzvu, neboť nezřídka zmiňovaná tzv. třetí role a popularizace vysokoškolského vzdělání a univerzitního výzkumu mají nemalou společenskou důležitost.

Přeji Vám, abyste si z katalogu zvolili přednášky a semináře, které zaujmou a obohatí Váš současný život a umožní strávit „podzim života“ aktivně ve vysokoškolském prostředí.

PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.
Garant U3V na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy

JEDNOSEMESTRÁLNÍ PŘEDNÁŠKY A SEMINÁŘE KONANÉ POUZE V ZIMNÍM SEMESTRU

Název programu	Katedra/ústav FF UK
Archeologie a poznávání středověké společnosti (NOVINKA)	Ústav pro archeologii
Čeština — jazyk světový? (Čeština ve světovém kontextu) (OPAKOVÁNÍ)	Ústav bohemistických studií
Druhý život Mistra Jana Husa (NOVINKA)	Ústav románských studií
Jak poslouchat vážnou hudbu V. (NOVINKA) — pokračování cyklu	Centrum dalšího vzdělávání
Když si hraji, tak se nezlobím — seminář	Centrum dalšího vzdělávání
Kmeny, etnika, národy v srdci Evropy — 2. ročník	Ústav českých dějin
Konverzační jazykový kurz — Francouzština pro seniory	Jazykové centrum
Konverzační jazykový kurz — Ruština pro seniory	Jazykové centrum
Mezigenerační vztahy v rodině a ve škole (NOVINKA)	Katedra pedagogiky
Moc staří na učení? Specifika učení se ve třetím věku. (NOVINKA)	Katedra andragogiky a personálního řízení
Nacionalismus a multikulturalismus (OPAKOVÁNÍ)	Ústav etnologie
Po stopách krajanů v čínských dějinách (NOVINKA)	Centrum dalšího vzdělávání
Praktická cvičení z novověké paleografie pro pokročilé VIII.	Katedra pomocných věd historických a archivního studia
Pro život plný života (NOVINKA)	Centrum dalšího vzdělávání
Přelomová období v dějinách českého a evropského výtvarného umění — 2. ročník	Ústav pro dějiny umění
Psychologie pro život — 2. ročník	Katedra psychologie
Řecké umění a „barbaři“ — 1. ročník (NOVINKA)	Ústav pro klasickou archeologii
Středověký člověk: jak se žilo před tisícem let ... (NOVINKA)	Ústav českých dějin
Trénování kognitivních procesů (také paměti) — 1. skupina	Centrum dalšího vzdělávání
Velká díla antického světa II — 2. ročník	Ústav řeckých a latinských studií
Vybrané kapitoly ze světových dějin I: Západní a severní Evropa v novověku — 1. ročník (NOVINKA)	Ústav světových dějin
Východní Evropa po roce 1991 (NOVINKA)	Ústav východoevropských studií
Využití potenciálu ducha i těla v seniorském věku (NOVINKA)	Katedra sociální práce
Zajímavosti z psychologie pro pokročilé — seminář — 7. ročník	Centrum dalšího vzdělávání
Ženy, které milovaly pohyb a možná trochu o mužích — sportsmenech (NOVINKA)	Katedra pomocných věd historických a archivního studia

ARCHEOLOGIE A POZNÁVÁNÍ STŘEDOVĚKÉ SPOLEČNOSTI

Odborný garant: Ústav pro archeologii FF UK (doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Cyklus nabízí vybraná témata z archeologie raného a vrcholného středověku. Jednotlivé přednášky seznamují posluchače s klíčovými historickými procesy, s různými oblastmi života středověké společnosti a s možnostmi archeologie při jejich poznávání.

Osnova přednášek:

1. Počátky Slovanů a život nejstarších slovanských komunit
2. Velká Morava: stát nebo náčelnictví?
3. Raně středověká Praha a její archeologické poznávání
4. Záhada hromadného hrobu bojovníků na hradišti Budeč
5. Středověká proměna — počátky nové dlouhodobé kontinuity
6. Formování středověké krajiny
7. Město a jeho zázemí
8. Komeracionalizace společnosti a prohloubení regionální diverzity
9. Život na hranici existence — zaniklé středověké vsi v extrémně nepříznivých podmínkách

Přednášející:

PhDr. Ivo Štefan, Ph.D.

PhDr. Tomáš Klír, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

ČEŠTINA — JAZYK SVĚTOVÝ? (ČEŠTINA VE SVĚTOVÉM KONTEXTU)

Odborný garant: Ústav bohemistických studií FF UK (PhDr. Jiří Hasil, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Cílem programu *Čeština — jazyk světový? (Čeština ve světovém kontextu)* je představit posluchačům český jazyk ve světových souvislostech. Jednotlivé přednášky budou věnovány různým aspektům tohoto pohledu na češtinu „z druhé strany“, pozornost bude věnována zejména místu češtiny a české kultury v rámci jazyků světa, zvláště pak Evropy, postavení češtiny v rámci Evropské unie a jazykové politiky ČR. Další přednášky se zaměří na charakteristiku češtiny jako jazyka rodného, cizího a druhého, na zásady komunikace s cizincem, na pracoviště na zahraničních školách, kde je vyučována bohemistika, na typické chyby cizinců v češtině, na budování korpusů češtiny jako jazyka cizího a druhého atd. Pozornost bude věnována i výuce žáků cizinců v českých školách. Další blok přednášek bude zaměřen na problematiku reflexe české kultury, zvláště literatury ve světě. Konečně program seznámí posluchače i s programem vlády ČR na podporu českého kulturního dědictví v zahraničí a s českými jazykovými enklávami a ostrovy v zahraničí.

Osnova přednášek:

1. Čeština a česká kultura v evropském a světovém kontextu; čeština jako jazyk rodný, cizí a druhý
2. Čeština v zahraničí; jazykové enklávy a ostrovy; bohemistická pracoviště v zahraničí
3. Přejatá slova v češtině, přejímky z češtiny v cizích jazycích
4. Cizinci mluví česky; sociokulturní kontext; typické chyby cizinců v češtině, komunikace s cizincem
5. Čeština v korpusech nerodilých mluvčích
6. Pravopis ve výuce češtiny pro cizince
7. České dějiny očima cizinců
8. Obraz Prahy v literatuře
9. Významní Češi v cizině; je česká kultura světová? Program vlády ČR na podporu českého kulturního dědictví v zahraničí.

Přednášející:

Mgr. Jana Dolenská; PhDr. Jiří Hasil, Ph.D.; PhDr. Tomáš Vučka

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

DRUHÝ ŽIVOT MISTRA JANA HUSA

Odborný garant: Ústav románských studií FF UK (ThDr. et Mgr. Pavel Helan, Th.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Druhý život Jana Husa začíná vlastně již v okamžiku jeho smrti, kdy se stává symbolem pro své pokračovatele i odpůrce. Každá doba si jeho odkaz částečně upravuje a proměňují se důrazy na ty či ony aspekty jeho života a myšlenek. Míra využití — či někdy i zneužití — Husova odkazu byla různá. O něm samotném už bylo řečeno mnohé, avšak zcela opomíjen byl jeho „druhý život“ — tedy to, jakým způsobem byla jeho příznivci i odpůrci ihned od momentu kostnické hranice vykládána Husova osobnost, názory a myšlenky. Málokterá postava české historie prošla tolika proměnami a ideologickými nátěry jako on. Každá doba si Husův odkaz upravuje a proměňuje ke svému vlastnímu obrazu s důrazy na ty či ony aspekty jeho života a myšlenek.

Osnova přednášek:

1. Jan Hus reálný — co o něm víme?
2. Husitství
3. Zrod Husa nacionalisty — Čechy 19. století
4. Jan Hus v cizině
5. Československá církev — obnovení husitství 20. století?
6. Benito Mussolini — obdivovatel Jana Husa
7. Husovské oslavy v meziválečném Československu jako zdroj konfliktu se Svatým stolicem
8. Hus jako první komunista
9. Hus v ekumenickém dialogu konce 20. a počátku 21. století a ve filmové tvorbě

Přednášející:

ThDr. et Mgr. Pavel Helan, Th.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

JAK POSLOUCHAT VÁŽNOU HUDBU V.

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (Mgr. Lukáš Hurník, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Pokračování cyklu vedoucího frekventanty k analyticko-emotivnímu způsobu vnímání hudebního umění. Jak velké skladatelské osobnosti ovlivnily vývoj hudby a jak poslouchat jejich díla? Kteří skladatelé byli „hybateli pokroku“, kteří se naopak ohlíželi zpět a kteří se ohlíželi zpět, ale přesto byli hybateli pokroku? Jak moc se životní osudy tvůrců promítají do jejich děl? Jak povaha tvůrce ovlivňuje jeho tvorbu? Píší chudí skladatelé lepší hudbu než ti bohatí? Vítězí v hudbě vždy kvalita nad kvantitou? Jak důležití byli čeští skladatelé pro hudební svět?

Osnova přednášek:

1. Monteverdi a Kryštof Harant
2. Vivaldi a Händel
3. Zelenka a Bach
4. Stamic a Haydn
5. Mozart a Beethoven
6. Mendelssohn a Schubert
7. Čajkovskij a Berlioz
8. Smetana a Dvořák
9. Stravinskij a Penderecki

Přednášející:

Mgr. Lukáš Hurník, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test — poslechový.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

KDYŽ SI HRAJÍ, TAK SE NEZLOBÍM — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Max. počet účastníků je 25 osob.

Anotace:

V dnešní uspěchané, a pro seniory náročné době, je docela obtížné se uvolnit a „hodit starosti za hlavu“, je prospěšné vytvořit „ostrov uvolnění a zapomnění“. Cílem semináře je vytvořit pohodu a dobrou mysl i náladu, upevňovat sebevědomí seniorů tak, aby dokázali lépe čelit nástrahám okolního světa. Seminář je inspirací pro prevenci onemocnění nebo zranění. Je zaměřen na aktivity, ve kterých mohou senioři pokračovat i doma. Pravidelným cvičením pak podpoří pohodu v seniorském věku.

Osnova přednášek:

Relaxace, hry zaměřené na sociální vztahy, na vzájemné porozumění, pohotovost, odbourávání napětí a vytváření vnitřního klidu.

Přednášející:

PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

Doporučená literatura:

Ian Stuart-Hamilton: Psychologie stárnutí, Portál, Praha, 1999

Hátlová Běla: Psychologie seniorského věku, Univerzita J.E. Purkyně, Ústí nad Labem, 2010

Beáta Balogová: Seniori v spektre současného světa, Akcent Print, 2009

Martin Gabo: Velká kniha her, Agentura Rubico s.r.o.

Fabiene Berg: Trénink psychické odolnosti, Portál, 2017

Chinmoy Sri: Velká kniha meditačních cvičení, Madal Bal

Karel Nešpor: Jde to i s úsměvem, Portál, 2019

Lenka Šnajdrová: Psychoterapie našich babiček, Portál, 2018

KMENY, ETNIKA, NÁRODY V SRDCI EVROPY —

2. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav českých dějin FF UK (doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky

Určeno výhradně absolventům 1. ročníku kurzu v akademickém roce 2019/2020.

Anotace:

Kurz se zaměřuje na pestré etnické složení našich zemí v průběhu staletí, stejně jako na otázku, jakou proměnou prošla kmenová příslušnost, etnicita a národní identita. Pozornost je věnována jak „čechocentrickým“ tématům, tak naopak cíleně jiným etnickým skupinám žijícím na tomto území, tematická šíře zahrnuje rovněž pohledy zvenčí a také projektování českých představ do vztahu k jiným etnikům a národům (např. Lužickým Srbům). Několik přednášek je věnováno i oblasti Slovenska a Podkarpatské Rusi, resp. Horních Uher, a složité situaci v této části střední Evropy v moderní době. Chronologicky je kurz rozkročen mezi středověkem a 20. stoletím. Vedle pedagogů z Ústavu českých dějin FF UK se na výuce budou podílet odborníci z jiných pracovišť FF UK (politologie), z Akademie věd AV ČR (Ústav pro českou literaturu) a z Židovského muzea v Praze.

Osnova přednášek:

1. Češi a Němci v moderní době
2. Slovinci, Slavjaci nebo proletáři — boje o východní Slovensko v letech 1918–1919
3. Maďari — Maďarióni — Slovinci. Situace na Slovensku 1918–1938
4. Česk(oslovensk)é snění o Lužickém Srbovi
5. Národní sebeidentifikace Rusínů a národnostní poměry na Podkarpatské Rusi ve 20. století
6. Poláci v Československu 1918–1989
7. „Malá, ale naše“, národ jako hodnota za druhé republiky
8. Situace Romů v Československu po 2. světové válce
9. Češi a my ostatní ve střední Evropě, aneb jinakost našich společných dějin

Přednášející:

PhDr. Tomáš Bandžuch, Ph.D.; Mgr. Daniel Baránek; prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.;
prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.; doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.;
PhDr. Ladislav Futtera, Ph.D.; PhDr. Jaroslava Hausenblasová, Ph.D.;
prof. PhDr. Martin Nejedlý, Dr.; PhDr. Jan Randák, Ph.D.; prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.;
doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.; prof. PhDr. Ivan Šedivý, CSc.;
PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.; PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.;
prof. PhDr. Josef Žemlička, DrSc.

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 2. ročníku.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ — FRANCOUZŠTINA PRO SENIORY

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (PhDr. Alena Bočková, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Popis předpokládané úrovně:

Kurz je určen zájemcům z řad seniorů, kteří již ovládají základní gramatická pravidla a potřebují se naučit vyjadřovat v běžných situacích. Rozumějí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se jich bezprostředně týkají (rodina, nákupy, bydlení, zaměstnání). Dokážou komunikovat prostřednictvím jednoduchých úloh, jež vyžadují přímou výměnu informací o běžných skutečnostech. Mají základní jazykový repertoár, který jim umožňuje, aby se vyjadřovali v rámci každodenních předvídatelných situací jednoduchou formou.

Anotace:

Kurz je zaměřen na rozvoj produktivních i receptivních jazykových dovedností seniorů, porozumění psanému nebo vyslechnutému textu, samostatný ústní projev (monolog i dialog) s cílem zopakovat si, upevnit a rozvíjet slovní zásobu a gramatiku tak, aby byl posluchač po absolvování kurzu schopen komunikovat ve francouzštině v běžných situacích. Důraz je též kladen na rozvoj interkulturní kompetence. Široce definovaná témata jsou modifikována podle konkrétních potřeb, zájmů a preferencí posluchačů.

Osnova přednášek:

1. Présentations
2. Morceaux choisis de l'histoire de France
3. Morceaux choisis de l'histoire de France
4. Les vagues migratoires en France
5. Les vagues migratoires en France
6. La culture du livre
7. La culture du livre
8. La Francophonie et la francophonie
9. La Francophonie et la francophonie

Přednášející:

Mgr. Vojtěch Šarše

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ — RUŠTINA PRO SENIORY

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (PhDr. Alena Bočková, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Kurz není určen pro úplné začátečníky, předpokládá se základní konverzační úroveň, schopnost dorozumět se v běžných situacích.

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Anotace:

Kurz je zaměřen na rozvoj produktivních i receptivních jazykových dovedností seniorů (porozumění psanému nebo vyslechnutému textu, samostatný ústní projev (monolog i dialog), případně i projev písemný). Cílem kurzu je prohloubit znalosti a komunikační dovednosti účastníků, seznámit je s reáliemi a vzorci chování typickými pro ruskojazyčné prostředí. Široce definovaná témata budou modifikována podle konkrétních potřeb, zájmů a preferencí zúčastněných.

Osnova přednášek:

1. Сколько языков ты знаешь — столько раз ты человек. Что мы (все)помним?
2. Мир, в котором мы живём; российское общество глазами иностранцев.
3. Мир, в котором мы живём; российское общество глазами иностранцев.
4. Наука — прогресс или угроза?
5. Какие они — русские? — стереотипы и действительность.
6. Путешествуем по России. Неизвестная Россия.
7. Весь мир — театр. Современный русский театр и кинематограф.
8. Весь мир — театр. Современный русский театр и кинематограф.
9. Современная русская литература: новый «золотой век»?

Přednášející:

Mgr. Ladislava Dolanová, Ph.D.

Mgr. Kateryna Zubkovska

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

MEZIGENERAČNÍ VZTAHY V RODINĚ A VE ŠKOLE

Odborný garant: Katedra pedagogiky FF UK (PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Kurz se zaměřuje na psychosociální a pedagogické souvislosti problematiky mezigeneračních vztahů, příp. konfliktů, věnuje se též otázkám nových trendů v rodinné výchově a školní socializaci. Tematický rozptyl přednášek je poměrně značný a snaží se pokrýt jak teoretické, tak praktické stránky problematiky (změna paradigmatu školní instituce, tzv. krize rodiny a různé její fáze, proměna mezigeneračních komunikačních stylů, změny v chápání autority, sociálně patologické jevy atd.).

Osnova přednášek:

1. Rodina a škola na počátku 21. století
2. Edukace připravující na proměny života
3. Podoby soužití v současné rodině
4. „Nevýchova“ jako jeden z projevů změny v mezigeneračních vztazích
5. Poruchy komunikace v rodině a ve škole
6. Tvořivost a její podpora: od dětí k dospělým, od dospělých k dětem
7. Nové role prarodičů v současné rodině — workshop
8. Motivace uchazečů ke studiu Univerzity třetího věku
9. Otázky a problémy celoživotní socializace

Přednášející:

PhDr. Martin Strouhal, Ph.D.

PhDr. Jitka Lorenzová, Ph.D.

doc. PhDr. Jaroslav Kořál

doc. PhDr. Hana Kasíková, CSc.

doc. PhDr. Josef Valenta, CSc.

PhDr. Daniela Sedláčková

Mgr. Tereza Komárková, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

MOC STAŘÍ NA UČENÍ?

SPECIFIKA UČENÍ SE VE TŘETÍM VĚKU

Odborný garant: Katedra andragogiky a personálního řízení
(PhDr. Michal Šerák, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Cílem kurzu je seznámení se sociálními, kulturními, ekonomickými a politickými souvislostmi stárnutí české populace. Analyzována bude problematika stereotypizace starších dospělých, možností úspěšné přípravy na stáří nebo tzv. „stříbrné ekonomiky“. Zvláštní pozornost bude věnována specifikům docility (vzdělavatelnosti) ve třetím věku, především pak možnostem a bariérám vzdělávání a učení (se) seniorů. Absolvování kurzu by mělo přispět ke komplexnímu porozumění všem relevantním kontextům stárnoucí společnosti a v neposlední řadě umožnit účastníkům zkvalitnit proces vlastního učení se.

Osnova přednášek:

1. Stárnutí a stáří v optice vědy
2. Stárnutí obyvatel České republiky — příčiny a prognózy důsledků
3. Postavení seniorů a starších dospělých v současné společnosti, stříbrná ekonomika
4. Možnosti a bariéry vzdělávání ve třetím věku
5. Fyzické a psychické stárnutí a jeho vliv na vzdělavatelnost starších dospělých
6. Stárnutí mozku, paměť.
7. Fáze procesu učení: osvojování a upevňování
8. Zásady efektivního učení se ve třetím věku
9. Nabídka vzdělávacích a volnočasových aktivit pro seniory v České republice

Přednášející:

PhDr. Michal Šerák, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

NACIONALISMUS A MULTIKULTURALISMUS

Odborný garant: Ústav etnologie FF UK (Mgr. Petra Lupták Burzová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Přednáškový cyklus se zaměří na možnosti zkoumání problematiky nacionalismu a multikulturalismu z pozic sociální a kulturní antropologie, etnologie, folkloristiky a dalších sociálních věd. Jednotliví přednášející představí nacionalismus a multikulturalismus v nejvýznamnějších teoriích a na příkladech vlastních výzkumů realizovaných v České republice i v zahraničí.

Osnova přednášek:

1. Co je nacionalismus?
2. Jaké jsou kořeny úspěchu českého nacionalismu v „dlouhém“ 19. století?
3. České národní hnutí a folklor
4. (Z)formování národa za hranicemi — příklad krajanů v Bulharsku
5. Nehmotné kulturní dědictví a nacionalismus dnes
6. Multikulturalismus v optice sociálních věd
7. Transnacionalismus
8. Lužičtí Srbové — současná etnojazyková situace
9. Romové v ČR a sociální vyloučení

Přednášející:

Mgr. Lukáš Hanus, Ph.D.

Mgr. Tomáš Hirt, Ph.D.

doc. PhDr. Marek Jakoubek, Ph.D. et Ph.D.

Mgr. Lenka Jakoubková Budilová, Ph.D.

PhDr. Petr Janeček, Ph.D.

prof. PhDr. Leoš Šatava, CSc.

Mgr. Karel Šima, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

PO STOPÁCH KRAJANŮ V ČÍNSKÝCH DĚJINÁCH

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Lubica Obuchová)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Zájemci o Dálný východ mají dnes k dispozici řadu vědeckých a popularizačních publikací či cestovatelských příruček v češtině, v drtivé většině se ovšem jedná o překlady ze světových jazyků, zaměřené na jinou čtenářskou obec. Protože se v nich „středoevropský prvek“ opomíjí, zpravidla se nedočteme, jak významná byla role některých našich předků v přelomových okamžicích čínské historie. Tento cyklus se pokusí zmíněnou mezeru aspoň částečně vyplnit a postupně představí několik krajanů, kteří v minulosti působili na čínském území nebo se významně zapsali do dějin česko(slovensko)-čínských vztahů. Jednotlivé přednášky současně přiblíží konkrétní významný okamžik z čínských středověkých či novověkých dějin.

Osnova přednášek:

1. Spasitelé čínských duší — s Biblí až na kraj světa
2. Cestou-necestou po vodě i po souši — cestovatelé a jejich hostitelé
3. Čínské povídky Franze Kafky — železnici ode Zdi ke zdi
4. Kde domov můj — legionáři a čínská národní revoluce
5. Sunjatsen ležící spící — výtvarníci a architekti v čínských službách
6. Sirky, boty, turbíny i zbraně — obchod nezná hranic
7. Čankajškův chirurg a Maova zubařka — lékaři v bojové zóně
8. Spravedlivé mezi městy — židé v Šanghaji
9. Česká nota v čínské hymně — hudebníci na cestách

Přednášející:

PhDr. Lubica Obuchová

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

PRAKTICKÁ CVIČENÍ Z NOVOVĚKÉ PALEOGRAFIE PRO POKROČILÉ VIII.

Odborný garant: Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK
(doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Určeno výhradně jako pokračující seminář pro absolventy předcházejících seminářů (I. – VII.).

Max. počet účastníků je stanoven na 20 posluchačů.

Anotace:

Cílem semináře je prohloubení dovedností praktického čtení paleograficky náročnějších raně novověkých a novověkých textů (především jazykově německých, ale i českých a latinských) na příkladu jak pramenů úřední, tak i neúřední provenience. Součástí semináře bude základní analýza písemností.

Osnova přednášek:

Praktické čtení paleografických textů včetně jejich analýzy.

Přednášející:

doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.

PhDr. Klára Woitschová, Ph.D.

PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

PRO ŽIVOT PLNÝ ŽIVOTA

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (Mgr. Vladimíra Kalfusová)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Cílem přednášek je zaměřit se a připomenout význam prevence pro eliminaci příčin vzniku onemocnění, zejména civilizačních chorob, kdy faktorem doby je nedostatek času. Cyklus přednášek zahrnuje také vliv klimatických změn na lidský organizmus a chodu jeho „biologických hodin“. Součástí mezioborového semestru je zároveň uvedení právních předpisů z oblasti notářské praxe a právní úpravy postavení dědiců. Sociální oblast je zaměřena na dlouhodobě připravovanou důchodovou reformu. Kurz ukazuje také možnosti řešení různých životních situací.

Osnova přednášek:

1. Prediktabilita s ohledem na předpovědi počasí a problematika klimatických změn
2. Sepsání závěti a její uplatnění v pozůstalostním řízení
3. Pitná voda a pitný režim
4. Důchodové pojištění a důchodový systém
5. Postavení dědiců
6. Chronický únavový syndrom včera a dnes
7. Ztráta kostní hmoty a vznik osteoporózy
8. Jak potraviny mění účinky léků
9. K čemu slouží hodiny v našem těle a jak je správně seřizovat

Přednášející:

prof. RNDr. Jan Bednář, CSc., MFF UK, obor meteorologie a klimatologie

JUDr. Martin Foukal, Notářská komora

MUDr. František Kožíšek, CSc., Státní zdravotní ústav, Národní centrum pro pitnou vodu

JUDr. Roman Lang, Ph.D., Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

JUDr. Ladislav Muzikář, Městský soud pro Prahu 2

MUDr. Martin Nouza, CSc., Centrum klinické imunologie

prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., Dr.h.c., ředitel Fakultní nemocnice Hradec Králové, Lékařský ústav klinické biochemie a diagnostiky

prof. MUDr. Jan Piřha, CSc., Institut klinické a experimentální medicíny, Motol

doc. PharmDr. Alena Sumová, Dr., DSc., Fyziologický ústav Akademie věd ČR

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

PŘELOMOVÁ OBDOBÍ V DĚJINÁCH ČESKÉHO A EVROPSKÉHO VÝTVARNÉHO UMĚNÍ — 2. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav pro dějiny umění FF UK (Ing. Petr Macek, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky

Určeno výhradně absolventům 1. ročníku kurzu v akademickém roce 2019/2020.

Anotace:

Dějiny umění lze rozčlenit do řady období charakterizovaných výraznými a osobitými projevy. Cyklus přednášek členů Ústavu pro dějiny umění FF UK se dle badatelského zaměření jednotlivých přednášejících zaměří na zlomové okamžiky, ve kterých docházelo k významným stylovým posunům. Přednášky jsou koncipovány do dvou semestrů. V prvním budou sledovány proměny umění na území Čech, ve druhém pak obdobné přelomové momenty v uměleckých dějinách Evropy.

Osnova přednášek:

Evropa:

1. Ikony prvního tisíciletí
2. Zrození katedrály ve Francii
3. C. Sluter a internacionální styl
4. Zrození renesance v Itálii
5. Bernini a berninismus
6. Klasicistní architektura v Evropě: počátky, šíření
7. Od realismu k impresionismu: Paříž 1850–1880
8. Umění kolem roku 1900: směry, díla, osobnosti
9. Umění poválečné Evropy: 1945–1950

Přednášející:

prof. PhDr. Ing. Jan Royt, Ph.D.; PhDr. Jana Hana Hlaváčková;
doc. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D.; PhDr. Kateřina Adamcová, Ph.D.;
PhDr. Richard Biegel, Ph.D.; Ing. Petr Macek, Ph.D.; prof. PhDr. Roman Prahel, CSc.;
prof. PhDr. Petr Wittlich, CSc; prof. doc. Marie Klimešová, Ph.D.;
doc. PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečná písemná práce v rozsahu deseti stran textu ve 2. ročníku.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

PSYCHOLOGIE PRO ŽIVOT — 2. ROČNÍK

Odborný garant: Katedra psychologie FF UK (PhDr. Václav Mertin)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky

Určeno výhradně absolventům 1. ročníku kurzu v akademickém roce 2019/2020.

Anotace:

Pokračující cyklus přednášek nabízí vybrané poznatky z moderní psychologie a jejich aplikaci z rozmanitých oblastí pro zvládání nároků běžného dne v životě člověka. Přednášky podporují rozšíření psychologického pohledu na svět, přispívají k porozumění fungování člověka v něm a poskytují poznatky ke zvládání nároků každého dne v oblasti rodinných, přátelských i obecně mezilidských vztahů, informace k orientaci ve vybraných oblastech společenské praxe a svého místa v současném světě.

Osnova přednášek:

1. Psychologie štěstí v seniorském věku
2. Jídlo, nadváha, obezita a zdravý životní styl
3. Lež v mezilidských vztazích
4. Psychologie spotřebního chování
5. Co to jsou a kde se berou psychosomatické obtíže?
6. Prarodiče a vnoučata
7. Asertivní dovednosti v mezilidských vztazích seniorů
8. Lidská sexualita
9. Svědkové a oběti trestných činů

Náhradní témata:

10. Psychoneuroimunologie
11. Neuropsychologie
12. Možnosti podpory vývoje dětí
13. Jaké otázky řeší ekonomická psychologie?

Přednášející:

doc. PhDr. MUDr. Mgr. Radvan Bahbouh, Ph.D.; PhDr. Hedvika Boukalová, Ph.D.;
PhDr. Tamara Hrachovinová, CSc.; PhDr. Eva Höschlová, Ph.D.;
PhDr. Lenka Krejčová, Ph.D.; PhDr. Václav Mertin; PhDr. Ing. Martin Pospíchal;
PhDr. Mabel Rodriguez, Ph.D.; doc. PhDr. Milan Rymeš, CSc.;
prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DrSc.

Forma ukončení:

K úspěšnému ukončení kurzu je třeba (kromě splnění povinností 1. ročníku) nejméně 50% účast na přednáškách 2. ročníku a úspěšně zvládnutý závěrečný písemný test.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

ŘECKÉ UMĚNÍ A „BARBAŘI“ — 1. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav pro klasickou archeologii FF UK (Dr. Marek Verčík)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2021/2022)

Anotace:

Cílem kurzu je seznámit posluchače s vybranými kapitolami antického umění, a to z pohledu interakce starověkých Řeků a Římanů s okolními kulturami. Vztah antických kultur s tzv. „barbary“ byl plný protikladů: na jedné straně zosobňovali existenční nebezpečí, na straně druhé pak bohatý zdroj inspirace. Tento antagonismus je nejlépe zachycený v uměleckých památkách antického Řecka a Římské říše, které nám takto umožňují sledovat jednotlivé kroky v pestrém vývoji vztahů obou stran. V rámci přednášek budou na příkladech vybraných témat představeny hlavní umělecké památky antického Řecka (1. ročník) a Říma (2. ročník). Výběr se bude snažit na zajímavých příkladech poukázat na otázky, jako jsou interakce, integrace cizích představ a idejí, či synkretismus anebo propaganda — a na základě toho zpřístupnit veřejnosti aktuální výsledky archeologického bádání o antickém světě.

Osnova přednášek:

1. Řeci a okolní svět
2. Trojská válka
3. Blízký východ a řecké orientalizující umění
4. Řekové a Egypt
5. Orpheus a thrácké ženy
6. Říše zla? Řekové a Peršané
7. Amazonky a jiní cizinci v řeckém umění
8. Helénistický „dálný východ“: Řekové v Baktrii
9. Sousedé v Anatólíi a Makedonii

Přednášející:

Dr. Marek Verčík

Petra Mrvová, M.A.

Mgr. Zuzana Jamrichová Kroutilová, Ph.D.

Mgr. Jakub Havlík, M.A.

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 2. ročníku.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

STŘEDOVĚKÝ ČLOVĚK?

JAK SE ŽILO PŘED TISÍCEM LET ...

Odborný garant: Ústav českých dějin FF UK (doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Přednáškový cyklus, který připravili odborníci — medievisté — z Ústavu českých dějin spolu s kolegy z Ústavu světových dějin, nabízí nevšední vhled do života středověkých lidí. Jednotlivé přednášky nastiňují každodenní život různých sociálních skupin — měšťanů, urozených žen, obyčejného člověka, univerzitního učenice či mnicha, věnují se i různým procesům a fenoménům, např. cestování či bohatnutí. Cyklus uzavírá přednáška o smrti a posledních věcech člověka ve středověku a raném novověku.

Osnova přednášek:

1. Obyčejný člověk? Jak se vlastně žilo ve středověku
2. Jak se žilo s vyhlídkou na život věčný
3. Přemyslovský kníže a král: Jak žili vládci prvního českého státu
4. Mnich: Jak se žilo za zdmi kláštera
5. Královna manželka a matka: Jak se žilo ženám z královských rodů
6. Cestovatel: Jak se ve středověku nežilo na jednom místě
7. Měšťan a podnikatel: Jak se bohatlo na konci středověku
8. Univerzitní mistr: Jak se studovalo a učilo na univerzitě
9. Nebožtík: Jak se (už) nežilo v pozdním středověku (a raném novověku)

Přednášející:

prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.; Mgr. Jakub Izdný; Ph.D., Mgr. Eva Jarošová;
doc. PhDr. Dana Picková, CSc.; PhDr. Drahomír Suchánek, Ph.D.;
Mgr. Jaroslav Svátek; Ph.D., PhDr. Blanka Zilynská, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

TRÉNOVÁNÍ KOGNITIVNÍCH PROCESŮ (TAKÉ PAMĚTI) — 1. SKUPINA — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Max. počet účastníků je 25 osob.

Anotace:

Otázkou kognitivních procesů se dnes zabývá mnoho vědeckých disciplín, mezi nimiž má nezastupitelné místo psychologie. Poznatky o tom, jak lidé percipují svět kolem sebe, jak si lidé zapamatovávají události a informace, mají význam nejen v období přípravy na život. Dobré fungování poznávacích procesů se stává kardinální otázkou ve třetí třetině života.

Cílem kurzu je rozvíjení jedné z podmínek aktivního a plodného života seniorů. Podporuje duševní pohodu, udržení pracovní schopnosti, posiluje nezávislost. Může přispět ke snížení marginalizace, osamění, generační intolerance a zlepšení příležitostí k začlenění do společenského dění. Získané poznatky přispívají k humanizaci, k sociální integraci.

Osnova přednášek:

Obsahem setkání budou relaxace, cvičení senzorických funkcí, cvičení představivosti, cvičení myšlení (divergentní, konvergentní, abstrakce, zobecňování, analýza, syntéza), cvičení krátkodobé a dlouhodobé paměti, imaginace, role emocí v paměti.

Doporučená literatura:

Suchá Jitka: Cvičení paměti pro každý den, Portál, 2007
Suchá Jitka: Cvičení paměti pro každý den, Portál, 2008
Tiefenbacher Angelika: Trénink paměti, Grada, 2010
Kirst Werner, Diekenmayer Ulrich: Trénink tvořivosti, Portál, 1998
Klucká Jana: Kognitivní trénink v praxi, Grada, 2009
Nöllke Matthias: Trénink slovní sebeobrany, Grada, 2011
Bílkovská Jana: Posilování mentální kondice, Portál, 2020
Bílkovská Jana: Kognitivní trénink pro třetí věk, Grada, 2016

Přednášející:

PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

VELKÁ DÍLA ANTICKÉHO SVĚTA II . — 2. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav řeckých a latinských studií FF UK
(Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky

Určeno výhradně absolventům 1. ročníku kurzu „Velké okamžiky antických dějin I.“ v akademickém roce 2019/2020.

Anotace:

Přednáškový cyklus se soustředí na díla, která sehrála důležitou, často rozhodující roli v dějinách řecké a římské civilizace; tato díla jsou přitom významná nejen pro antickou kulturu, ale mnohdy i později pro kulturu středověkou či renesanční a obecně pro evropskou kulturu jako celek. Žánrově se jedná o díla literární, historiografická, dramatická, filosofická či naučná, časová škála zahrnuje dobu archaickou v Řecku, římské císařství i další staletí letopočtu. Posluchači se seznámí také s rozdílným hodnocením těchto děl v průběhu staletí.

Osnova přednášek:

1. Vergilius, Aeneis
2. Ovidius, Proměny
3. Tacitus, Dějiny
4. Cicero, Filippiky
5. Lucretius, O přírodě
6. Horatius, Ódy
7. Seneca, Listy Luciliově
8. Petronius, Satyrikon
9. Quintilianus, Základy rétoriky

Přednášející:

Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D.

Mgr. Ivan Prchlík, Ph.D.

PhDr. Jan Kalivoda

Mgr. Martin Bažil, Ph.D.

Mgr. Michal Ctibor, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečná písemná práce v rozsahu deseti stran textu ve 2. ročníku.

Osvědčení o absolvování:

Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

VYBRANÉ KAPITOLY ZE SVĚTOVÝCH DĚJIN I: ZÁPADNÍ A SEVERNÍ EVROPA V NOVOVĚKU — 1. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav světových dějin FF UK (PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2021/2022)

Anotace:

Cílem tohoto kurzu je přednést a zhodnotit několik vybraných kapitol z dějin západní a severní Evropy s časovým vymezením na období novověku. V rámci kapitol z dějin západní Evropy půjde o vnitropolitické, ale především vybrané zahraničně politické otázky a problémy z oblasti Anglie/Velké Británie, Francie a Španělska. Témata severského regionu jsou věnována klíčovým tématům severské historie, a to jak vnitřním změnám, tak i vnějším proměnám regionu v období od třicetileté války po rozpad švédsko-norské unie.

Osnova přednášek:

1. Třicetiletá válka z pohledu Anglie a skandinávských zemí
2. Anglo-francouzské vztahy po Restauraci Stuartovců roku 1660
3. Sever od třicetileté války po Nystadský mír
4. Fenomén Jakobitismu
5. Zahraniční politika severských zemí v 18. století
6. Války o Jenkinsovo ucho na pozadí větších mezinárodních konfliktů
7. Sever za napoleonských válek
8. Karlistické války ve Španělsku na pozadí mezinárodních vztahů dané doby
9. Národotvorné teorie na případové studii Norska

Přednášející:

Mgr. Pavla Chmelíková

Mgr. Anna Pajerová

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test ve 2. ročníku.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

VÝCHODNÍ EVROPA PO ROCE 1991

Odborný garant: Ústav východoevropských studií FF UK (PhDr. Marek Příhoda, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Přednáškový cyklus si klade za cíl seznámit posluchače s moderní historií východní Evropy od rozpadu Sovětského svazu v roce 1991 do současnosti. Pozornost bude postupně věnována Rusku, republikám jižního Kavkazu (Arménie, Ázerbájdžán, Gruzie) a Střední Asie (Kazachstán, Kyrgyzstán, Tádžikistán, Turkmenistán, Uzbekistán), Bělorusku, Moldavsku a Ukrajině. V jednotlivých přednáškách se soustředíme jak na transformaci politického systému, tak i na proměny společnosti, ekonomické otázky, národnostní konflikty, jazykovou situaci a v neposlední řadě na zahraniční politiku, především vztahy s Evropskou unií. Kurz uzavřou dvě přednášky věnované náboženským reáliím a pravoslavné církvi ve východní Evropě. Předmět je koncipován tak, aby absolvent získal základní přehled o vývoji postsovětského prostoru posledních několika desetiletí, lépe porozuměl jeho aktuálním problémům a komplikovaným vztahům s okolním světem.

Osnova přednášek:

1. Rusko 90. let 20. století
2. Rusko po roce 2000
3. Arménie, Ázerbájdžán a Gruzie po roce 1991
4. Střední Asie po roce 1991
5. Bělorusko a Moldavsko po roce 1991
6. Ukrajina 90. let 20. století
7. Ukrajina po roce 2000
8. Náboženská situace ve východní Evropě
9. Pravoslavná církev ve východní Evropě

Přednášející:

doc. PhDr. Hanuš Nykl, Ph.D.

PhDr. Marek Příhoda, Ph.D.

PhDr. Stanislav Tumis, M.A., Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

VYUŽITÍ POTENCIÁLU DUCHA I TĚLA V SENIORSKÉM VĚKU

Odborný garant: Katedra sociální práce FF UK (PhDr. Pavla Kodymová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Cílem kurzu je nabídnout posluchačům vybrané možnosti, jak využít potenciálu ducha i těla v seniorském věku.

Kurz nabízí:

Nejdříve je poskytnut prostor poučení z evoluční psychologie a výzkumů štěstí — jak pečovat o duševní zdraví. Následuje seznámení s možnostmi, limity a přínosy zaměstnávání osob v seniorském věku. A protože kvalitní a spokojený život ve vyšším věku je obvykle spojován i s existencí vhodných služeb, dostupné infrastruktury, bezpečností, estetickým a čistým životním prostředím, ale méně už se zdůrazňuje blahodárny vliv dobrovolnické činnosti a angažovanosti seniorů ve prospěch místa, kde žijí, upozorní seminář i na tyto souvislosti a přinese příklady z ČR i zahraničí. Závěr kurzu je věnován životnímu příběhu, který můžeme použít k tomu, abychom sdělili „kdo jsme“ lidem kolem nás a zanechali stopu v životě. V praxi existuje mnoho různých přístupů, jak tak učinit. Obsahem závěrečných příspěvků je osvětlení dvou způsobů, jak zachovat svůj životní příběh, a to chronologickému nebo osobnímu výkladu života.

Osnova přednášek:

1. Využití potenciálu ducha i těla v seniorském věku
- 2.–3. Poučení z evoluční psychologie a výzkumů štěstí — jak pečovat o duševní zdraví
- 4.–5. Pracovní aktivita jako výdělečná činnost v seniorském věku
- 6.–7. Město přátelské seniorům
- 8.–9. Každý má životní příběh aneb jak zachovat minulé zkušenosti pro současný a budoucí vývoj

Přednášející:

PhDr. Eva Dragomirecká, Ph.D.

PhDr. Pavla Kodymová, Ph.D.

PhDr. Kateřina Šámalová, Ph.D.

PhDr. Jaroslava Šťastná, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

ZAJÍMAVOSTI Z PSYCHOLOGIE PRO POKROČILÉ — 7. ROČNÍK — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Seminář je určen výhradně absolventům semináře „Psychologické zajímavosti pro pokročilé“ 1.– 6. ročník.

Anotace:

Současní senioři v době svých studií neměli možnost seznamovat se s informacemi z psychologie, a když, tak to byly informace v simplexní a ideologizované podobě. Psychologie byla v registru nežádoucích disciplín. Podle empirických zkušeností mnozí senioři měli zájem o intenzivní studium, ale z různých důvodů (politických či kapacitních) jim studium nebylo umožněno. Takže si tímto seminářem plní ve věku seniora své sny. Psychologie se za poslední léta intenzivně rozvíjela a informace, i díky moderním technologiím, se šíří po celém světě. Díky novým disciplínám (např. neuropsychologie, psychofyzilogie, apod.) se stále více mluví o důležitosti a propojenosti fyzických a psychologických problémů člověka. Cílem semináře je seznámit seniory nejen s novými trendy v psychologii, ale i méně známými tématy.

Osnova přednášek:

1. Charakteristika generací ve 21. století
2. Význam role otce v životě člověka
3. Satirová a rodina
4. Interkulturní rozdíly
5. Multikulturalismus a globalizace
6. Mezigenerační rozdíly
7. Gender a ageismus
8. Kritické myšlení
9. Smysl a nesmyslnost života, Psychologie a školství

Přednášející:

PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

ŽENY, KTERÉ MILOVALY POHYB A MOŽNÁ TROCHU O MUŽÍCH — SPORTSMENECH

Odborný garant: Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK
(doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Cyklus přednášek je zaměřen na ženy, které se snažily prosadit v mužském sportovním světě, milovaly pohyb, vyhrávaly závody. Přednášky budou mít bohatý obrazový doprovod čerpající z unikátních muzejních a archivních sportovních sbírek, posluchači budou seznámeni s dobovou atmosférou, ohlasy v tisku a uvidí i poklady ze sportovních archivů.

Osnova přednášek:

1. Žena sportovkyně
2. Žena a tělocvik — první cvičitelka **Klemeňa Hanušová**
3. Žena tanečnice — učitelka tance **Helena Vojáčková**
4. Nejrychlejší žena — závodnice **Eliška Junková**
5. Žena na lyžích — lyžařka **Růžena Beinhauerová**
6. Ženy na ledové ploše — **Ája Vrzáňová a Hana Mašková** a další
7. Žena, která milovala pohyb — **Věra Čáslavská**
8. Jak se žilo na olympijských hrách (olympijský oděv, olympijský plakát, olympijské bydlení)
9. Sport z pohledu archivních pramenů

Přednášející:

Mgr. Lucie Swierczeková

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

VÍCESEMESTRÁLNÍ KURZY — PROBÍHAJÍCÍ V ZIMNÍM I LETNÍM SEMESTRU

Název programu	Katedra/ústav FF UK
Kapitoly z dějin římské kultury I. a II. (OPAKOVÁNÍ)	Centrum dalšího vzdělávání
Knižní kultura — dějiny a současnost I. a II. (NOVINKA)	Ústav informačních studií a knihovnictví
Kondiční cvičení pro seniory — teorie a praxe I. a II.	Centrum dalšího vzdělávání
Konverzační jazykový kurz — Angličtina pro seniory I. a II. (1. a 2. skupina)	Jazykové centrum
Kurz českého znakového jazyka pro pokročilé I. a II.	Ústav jazyků a komunikace neslyšících
Kurz českého znakového jazyka pro začátečníky I. a II.	Ústav jazyků a komunikace neslyšících
Slovo je lék i zbraň I. a II. (NOVINKA)	Centrum dalšího vzdělávání
Svět Karla Havlíčka I. a II. (NOVINKA)	Ústav českého jazyka a teorie komunikace
Vybrané kapitoly z historie hudby aneb setkávání hudebních světů I. a II. (NOVINKA)	Ústav hudební vědy

KAPITOLY Z DĚJIN ŘÍMSKÉ KULTURY I. A II.

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Pavel Titz, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2020/2021. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Přednáškový cyklus bude sledovat vývoj materiální kultury antického Říma od jeho počátků v době železné až po zánik Západořímské říše. Jakkoliv se jednotlivé přednášky budou věnovat především archeologickým památkám, bude kladen důraz na jejich zasazení do historického a kulturního kontextu. K pokrytí tak dlouhého období bude zapotřebí hned dvou semestrů. Ty poskytnou dostatek prostoru věnovat se vývoji římské kultury z pohledu veřejné i soukromé, sakrální i profánní architektury, sochařství, malířství i drobného umění včetně toreutiky, šperku, skla i keramiky. Pro zpestření budou prezentovány jak významné lokality římského světa, tak i ojedinělé předměty ilustrující svébytnost římské kultury nebo umění v užším slova smyslu.

Osnova přednášek zimní semestr:

1. Studium antického Říma (smysl a vývoj)
2. Mýty a legendy římského světa v konfrontaci s archeologickými nálezy
3. Cultus Deorum — Římané ve službách bohů
4. Mezi Řeky a Etrusky
5. Řím doby královské
6. Republika na cestě k ovládnutí Itálie
7. Krize republiky a proměna římského světa
8. Augustův Řím
9. Augustova říše

Osnova přednášek letní semestr:

1. Období julsko-klaudijské dynastie
2. Doby vlády Flaviovců
3. Pod vládou císaře Traiana
4. Hadrianova říše
5. Rozkvět pod vládou Antoninovců
6. Řím Severovců
7. Krizové období vlády tzv. vojenských císařů
8. Tetrarchie — pod vládou čtyř
9. Konstantin a jeho následovníci

Přednášející:

PhDr. Pavel Titz, Ph.D.

Forma ukončení: Závěrečný písemný test ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

KNIŽNÍ KULTURA — DĚJINY A SOUČASNOST I. A II.

Odborný garant: Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
(doc. PhDr. Petr Voit, CSc.)

Počet semestrů: 2 semestry

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2020/2021. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Dvousemestrální kurz nazvaný „Knížní kultura — dějiny a současnost“ slouží jak amatérskému, tak mírně pokročilému publiku v orientaci po dějinách knihy i oborech lidské činnosti, které s knihou souvisejí. Přitažlivým specifikem kurzu není jen široké časové hledisko od středověku (resp. s retrospektivami od antiky) až po 20. století, ale především rozmanitost pohledu: sledovány budou formální náležitosti knihy, distribuce, budování knihoven, recepce knihy v různých sociálních a kulturních prostředích a konečně mechanismy ovlivňující život knihy (cenzura). Všechny přednášky budou doprovázeny bohatou obrazovou prezentací.

Osnova přednášek:

I. Úvod: Kniha jako komunikační médium a jako artefakt

II. Rukopisná kniha

1. Středověká rukopisná kniha — vznik, podoba a funkce
2. Rukopisná knižní kultura evropského středověku I
3. Rukopisná knižní kultura evropského středověku II
4. Rukopisná knižní kultura v českých zemích ve středověku a v raném novověku

III. Knihtisk jako technologie

1. Knihtisk a tiskové techniky
2. Výroba papíru a jeho druhy
3. Ilustrace a grafické technologie
4. Knižní vazba a výzdobné koncepty

IV. Knihovny v raném novověku

1. Knihovna moravského kardinála Františka z Dietrichsteina
2. Švédská knižní kořist z Pražského hradu (1648)
3. Církevní knihovny v Olomouci v 16. a 17. století
4. Osudy knižní kořisti z českých zemí ve Švédsku

V. Knižní kultura 20. století

1. Kniha jako zboží: vývoj novodobého českého nakladatelského podnikání, vydavatelských strategií a knižních trhů v první polovině 20. století
2. Kniha jako propaganda: centralizační úsilí totalitních režimů; konfiskace, znárodnění a cenzura
3. Kniha jako alternativa: co jsou dějiny samizdatu?
4. Knihy a jejich lidé: čtenáři a čtení, historické a současné kontexty gramotnosti

Přednášející:

PhDr. Jiřina Šmejkalová, CSc.; PhDr. Lenka Veselá, Ph.D.; doc. PhDr. Petr Voit, CSc.;
Mgr. Jindřich Marek, Ph.D.

Forma ukončení: Závěrečný písemný test ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

KONDIČNÍ CVIČENÍ PRO SENIORY I. A II. (1. AŽ 4. SKUPINA)

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK
(Ing. Ilona Kellerová, Mgr. Zdeňka Hrazdírová)

Počet semestrů: 2 semestry

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2020/2021. Zapisujete si oba semestry.

Max. počet účastníků kurzu v jedné skupině je 50 osob.

Anotace:

Praktické hodiny posilovacích a protahovacích cvičení mají za cíl zlepšení fyzické kondice, svalové pružnosti a psychické pohody. Vyrovnávání svalových dysbalancí se provádí s použitím různého náčiní — overbalů, širokých gum, ručníků, činek apod.

Osnova přednášek:

I. Teorie :

1. Význam fyzické zdatnosti u seniorů
2. Technika dýchání
3. Svalová dysbalance – hyperaktivní a ochabující svalové skupiny
4. Pokyny ke cvičení

II. Praxe :

1. Kondiční posilovací cvičení
2. Protahovací cvičení
3. Dechová cvičení
4. Vyrovnávací cvičení bez náčiní i s použitím overbalů, činek, ručníku, s širokou gumou
5. Rehabilitační cvičení s tenkou gumou
6. Relaxační cvičení
7. Jednoduché country tance

Lektorka:

Mgr. Zdeňka Hrazdírová

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ — ANGLIČTINA PRO SENIORY (ANOTACE PLATÍ PRO 1. I 2. SKUPINU)

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (PhDr. Alena Bočková, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Zapisujete si oba semestry. Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Anotace:

Kurz je určen uchazečům s pokročilejší znalostí anglického jazyka. Zaměřuje se na rozvoj produktivních i receptivních jazykových dovedností seniorů (porozumění psanému nebo vyslechnutému textu, samostatný ústní projev (monolog i dialog, diskuze) s cílem zopakovat si, upevnit a rozvíjet slovní zásobu a gramatiku tak, aby byl posluchač po absolvování kurzu schopen komunikovat v anglickém jazyce v běžných situacích i vyjádřit své myšlenky a názory o složitějších problémech. Témata jsou rozvržena vždy do dvou lekcí kurzu a jsou vybrána tak, že se vztahují jak k osobnímu životu, tak ke kulturním a společenským událostem v současnosti. Ke každému tématu je připraven studijní materiál rozvíjející všechny čtyři jazykové dovednosti (poslech s porozuměním, čtení, psaní, mluvení) a obsahující specifickou slovní zásobu a cvičení zaměřená na vybrané gramatické struktury.

Osnova přednášek:

1. Introduction
- 2.–3. Why do people travel? (the pros and cons of travelling)
- 4.–5. Ecology — sustainable development vs. climate change
- 6.–7. Science and technology in the near future
- 8.–9. India — past and present
- 10.–11. Politically speaking/presentation
- 12.–13. Purpose of art in society (How does absence of it affect society?)
- 14.–15. New ways of doing business
- 16.–17. Films (disappearing genres vs. new ones in the 21st century)
18. Revision + final quiz

Přednášející:

PhDr. Mgr. Marie Hanzlíková; Terezie Límanová, M.A.

Forma ukončení: Závěrečný písemný test (je součástí posledního semináře).

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

KURZ ČESKÉHO ZNAKOVÉHO JAZYKA I. A II.— PRO POKROČILÉ

Odborný garant: Ústav jazyků a komunikace neslyšících FF UK
(Mgr. Petra Slánská Bímová)

Počet semestrů: 2 semestry

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2020/2021. Zapisujete si oba semestry.

Max. počet posluchačů 20. Kurz není vhodný pro začátečníky!

Anotace:

Kurz je určen zájemcům, kteří již mají nějakou znalost českého znakového jazyka a chtějí dále rozvíjet svoje kompetence. Lekce povede rodilý mluvčí ČZJ. Výuka probíhá tzv. přímou metodou, tj. bez tlumočníka. V jednotlivých lekcích frekventanti kurzu naváží na svoje dosavadní znalosti a dovednosti — upevní a prohloubí svoji znalost gramatiky českého znakového jazyka, budou si dále rozšiřovat slovní zásobu a cvičit dovednost v českém znakovém jazyce komunikovat.

Osnova přednášek:

1. Český znakový jazyk I.
2. Český znakový jazyk II.
3. Český znakový jazyk III.
4. Český znakový jazyk IV.
5. Český znakový jazyk V.
6. Český znakový jazyk VI.
7. Český znakový jazyk VII.
8. Český znakový jazyk VIII.
9. Český znakový jazyk IX.

Přednášející:

Bc. Milan Fritz

Forma ukončení:

Kolokvium

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

KURZ ČESKÉHO ZNAKOVÉHO JAZYKA I. A II. — PRO ZAČÁTEČNÍKY

Odborný garant: Ústav jazyků a komunikace neslyšících FF UK
(Mgr. Petra Slánská Bímová)

Počet semestrů: 2 semestry

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2020/2021. Zapisujete si oba semestry.

Max. počet posluchačů 20.

Anotace:

Kurz je určen všem, kteří se chtějí naučit základy českého znakového jazyka. Lekce povede rodilý mluvčí ČZJ. Výuka probíhá tzv. přímou metodou, tj. bez slyšícího tlumočníka. V jednotlivých lekcích prvního semestru se frekventanti kurzu seznámí s rolí manuálních i nemanuálních komponentů v českém znakovém jazyce, s jeho základní gramatikou a znakovou zásobou a osvojí si dvouruční prstovou abecedu. Druhý semestr kurzu bude zaměřen na rozšiřování slovní zásoby a na upevňování a prohlubování znalostí gramatiky českého znakového jazyka.

Osnova přednášek:

1. Český znakový jazyk I.
2. Český znakový jazyk II.
3. Český znakový jazyk III.
4. Český znakový jazyk IV.
5. Český znakový jazyk V.
6. Český znakový jazyk VI.
7. Český znakový jazyk VII.
8. Český znakový jazyk VIII.
9. Český znakový jazyk IX.

Přednášející:

Bc. Milan Fritz

Forma ukončení:

Kolokvium

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

SLOVO JE LÉK I ZBRAŇ I. A II.

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK
(MgA. Martina Gasparovič Bezoušková)

Počet semestrů: 2 semestry

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2020/2021. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Slova, slůvka, slovíčka jsou nástroje, které tvoří svět kolem nás. Aby naše slova byla slyšet, pokusíme se s nimi naučit zacházet, správně se vyjadřovat, dobře mluvit. Cílem této mluvní výuky je systematické, komplexní rozvíjení psychosomatických předpokladů mluveného projevu a tím zlepšení vaší hlasové kondice. Přednášková lekce je rozdělena do dvou bloků:

- 1. Teoretická část** — Lidský hlas je složitý a citlivý nástroj, který odráží vnitřní život člověka, jeho kulturní a duševní úroveň. Je hybatelem v komunikaci a pomáhá vytvářet dobré mezilidské vztahy. Dozvíte se, jak svůj hlasový projev vědomě uchopit, posílit, využít, ovládat a pracovat na zlepšení kvality hlasu pro využití v běžném životě ale i při velké hlasové zátěži.
- 2. Praktická cvičení** — Hlas jako výrazový prostředek se vyvíjí pravidelným fonačním, respiračním, artikulačním a rezonančním tréninkem. Naučíte se tedy mnoho konkrétních cvičení, která vám pomohou vylepšit svoji hlasovou kondici. Hlasová a mluvní cvičení probíhají v příjemné, intenzivní tvůrčí atmosféře na základě řízené rozpravy.

Osnova přednášek:

1. Edukace mluvního projevu — uvědomění si správného tvoření hlasu
2. Chvěním hlasivek se tvoří příběh, vztahy, osud, charakter
3. Interpretace textu, moderace podle svého bodového scénáře
4. Práce s pozitivní trémou, cvičení na odbourávání strachu z veřejného vystoupení
5. Využívání svého přirozeného a správně posazeného hlasu, fixace nových návyků
6. Hlasová a mluvní kondička — technika mluveného projevu
7. Fonační cvičení s vědomou respirací, rezonancí, artikulací a hlasitostí
8. Nalezení svého osobitého mluvního stylu za změněných okolností
9. Slovo jako zrcadlo i tvůrčí síla naší osobnosti

Přednášející:

MgA. Martina Gasparovič Bezoušková

Katedra činoherního divadla, kabinet hlasové a mluvní výchovy, DAMU

Forma ukončení:

Závěrečné nastudování kolektivního autorského jevištního celku podle vlastní inspirace.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

SVĚT KARLA HAVLÍČKA I. A II.

Odborný garant: Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK
(doc. Mgr. Robert Adam, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2020/2021. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

V roce 2021 uplyne 200 let od narození a 165 let od úmrtí zakladatelské osobnosti české publicistiky a satirické poezie Karla Havlíčka. Kolektiv editorů Havlíčkovy korespondence (zatím v NLN vyšly tři z plánovaných šesti svazků) přizval odborníky z různých disciplín k vytvoření cyklu přednášek o Havlíčkově životě a díle a jejich kontextech.

Osnova přednášek:

Zimní semestr

1. Vydávání korespondence Karla Havlíčka
2. Novinářství u nás a v Evropě v Havlíčkově době
3. Reflexe Havlíčkova pobytu v Rusku v jeho korespondenci a publicistice
4. Karel Havlíček a česká společnost před březnem 1848
5. Karel Havlíček a veřejné mínění v předrevolučním období
6. Havlíčkova reflexe revolučních událostí 1848–1851
7. Havlíčkovy zápasy s cenzurou v předbřeznovém Rakousku
8. Karel Havlíček a jeho Šotek
9. Jak Karel Havlíček hodnotil texty — v publicistice a v korespondenci

Letní semestr

10. Čeština Havlíčkovy korespondence a naše představy o češtině 19. století
11. Karel Havlíček a český pravopis
12. Jak jsme překládali Havlíčkovy německé dopisy
13. Ohlas Karla Havlíčka u Lužických Srbů
14. Možnosti zpracování jazykových dat v diachronních korpusech se zvláštním přihlédnutím k textům Karla Havlíčka
15. První velká láska Karla Havlíčka
16. Zdeňka Havlíčková
17. Karel Havlíček a jeho nejbližší rodina
18. Havlíčkova korespondence s přáteli

Přednášející:

doc. Mgr. Robert Adam, Ph.D.; Mgr. Martin Sekera, Ph.D.; prof. PhDr. Petr Mareš, CSc.; prof. PhDr. Jiří Štaif, CSc.; doc. PhDr. Magdaléna Pokorná, CSc.; Mgr. Petr Píša, Ph.D.; PhDr. Václav Vaněk, CSc.; Mgr. František Martínek, Ph.D.; PhDr. Ladislav Futtera;

Mgr. Martin Stluka, Ph.D.; prof. PhDr. Alena Macurová, CSc.;
prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.

Forma ukončení: Závěrečný písemný test ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzita třetího věku.

VYBRANÉ KAPITOLY Z HISTORIE HUDBY ANEB SETKÁVÁNÍ HUDEBNÍCH SVĚTŮ I. A II.

Odborný garant: Ústav hudební vědy FF UK (prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.)

Počet semestrů: 2 semestry

Kurz probíhá v zimním i letním semestru 2020/2021. Zapisujete si oba semestry.

Anotace:

Vzdělávací program je věnován několika dílčím sondám do historie a proměn hudby napříč staletími a kontinenty, je nesen společnou myšlenkou či jednotící linií, kterou jsme nazvali „setkávání hudebních světů“. Neboli půjde nám o setkávání různých hudebních a kulturních tradic, jež může mít a také mělo a má mnoho podob, od prosté koexistence přes různé formy přisvojení a kolonizace až po násilné střetávání.

Osnova přednášek zimní semestr:

1. Proradní Římané anebo barbarští Frankové? Kulturní transfery v tradici liturgického zpěvu raně středověké Evropy
2. Hudba na církevních koncilech v Kostnici (1414–1418) a v Basileji (1431–1437): Setkávání hudebních tradic a hudební praxe tehdejší katolické Evropy
3. Hudba na iberském poloostrově až do ukončení *reconquisty* (1491): Soužití a střetávání křesťanského a islámského světa a jeho hudebních tradic
4. Maurský tanec *moresca* a jeho ohlasy v evropské hudbě 16. a počátku 17. století
5. Setkávání světů v italské opeře 17. a 18. století
6. Setkávání světů ve francouzské opeře 17. a 18. století
7. Setkávání světů v díle W. A. Mozarta (1756–1791)
8. Jiné světy: Giacomo Meyerbeer (1791–1864), Eugène Scribe (1791–1861), *Afričanka* (*L'Africaine*, 1864)
9. Jiné světy — Rusko a Evropa, Rusko a Asie v 19. století: Alexander Borodin, Nikolaj Rimskij-Korsakov a další

Osnova přednášek letní semestr:

10. „Nový svět“: Antonín Dvořák a jeho pohledy na americkou hudební kulturu
11. Jiné světy: Giacomo Puccini (1858–1924), *Madama Butterfly* (1904)
12. Jiné světy v českém podání: Vítězslav Novák (1870–1949) a Svatopluk Čech (1846–1908), symfonická kantáta *Bouře* (1910)
13. Domněle blízké a přece cizí: Leoš Janáček a lidová píseň
14. Setkávání evropských a asijských hudebních tradic v evropské hudbě 20. století
15. Africké a asijské inspirace v české hudbě 2. poloviny 20. století
16. Duchovní píseň v křesťanských komunitách v (post)koloniální Jižní Africe
17. Recepte evropské klasické hudby v Jižní Africe

18. „Blízké hlasy z dále“: Hudební dialog evropského gregoriánského chorálu a japonského šómjó

Přednášející:

Mgr. Jan Baťa, Ph.D.; prof. PhDr. David Eben, Ph.D.; prof. PhDr. Jarmila Gabrielová, CSc.; Mgr. Tereza Havelková, Ph.D.; PhDr. Lenka Hlávková, Ph.D.; Mgr. Marc Niubo, Ph.D.; PhDr. Miroslav Pudlák, CSc.; Mgr. Vít Zdrálek, Ph.D.

Forma ukončení: Závěrečná písemná práce v rozsahu deseti stran ve 2. semestru.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. semestru Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

JEDNOSEMESTRÁLNÍ PŘEDNÁŠKY A SEMINÁŘE KONANÉ POUZE V LETNÍM SEMESTRU

Název programu	Katedra/ústav FF UK
Autor, událost, úhel pohledu: moderní české a světové drama (NOVINKA)	Katedra divadelní vědy
Dějiny dopravy v českých zemích v moderní době (NOVINKA)	Ústav českých dějin
Charakteristiky známých osobností — seminář	Centrum dalšího vzdělávání
Jazykový kurz — Latina pro seniory	Jazykové centrum
Jsem senior a co má být — seminář	Centrum dalšího vzdělávání
Kapitoly z dějin a současnosti českého překladu (NOVINKA)	Ústav translatologie
Konverzační jazykový kurz — Němčina pro seniory	Jazykové centrum
Konverzační jazykový kurz — Španělština pro seniory	Jazykové centrum
Možnosti celoživotního učení a rozvoje člověka z pohledu třetího věku (OPAKOVÁNÍ)	Katedra andragogiky a personálního řízení
Polozapomenuté události světových dějin? — 1. ročník (NOVINKA)	Ústav světových dějin
Praga caput regni — kapitoly z dějin hlavního města I. — 1. semestr (NOVINKA)	Ústav českých dějin
Psychologie pro život — 1. ročník (OPAKOVÁNÍ)	Katedra psychologie
Rukopisná kniha v proměnách staletí I (NOVINKA)	Katedra pomocných věd historických a archivního studia
Řečové aspekty mezilidské komunikace (OPAKOVÁNÍ)	Fonetický ústav
Trénování kognitivních procesů (také paměti) — 2. skupina — seminář	Centrum dalšího vzdělávání
Velká díla antického světa III — 1. ročník (NOVINKA)	Ústav řeckých a latinských studií
Vzdělanost a duchovní kultura starého Egypta — 1. ročník (NOVINKA)	Český egyptologický ústav

AUTOR, UDÁLOST, ÚHEL POHLEDU: MODERNÍ ČESKÉ A SVĚTOVÉ DRAMA

Odborný garant: Katedra divadelní vědy FF UK (Mgr. Alena Sarkissian, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Kurz představí nejvýznamnější autory a vývojové tendence světového dramatu v období, které se obvykle nazývá moderna. Do těchto souvislostí zařadí i významné české dramatiky. Cílem kurzu není podat „seznam“ autorů, nýbrž osvětlit způsob, jakým se drama vyjadřovalo ke světu, jak jej přetvářelo v estetizovaný tvar a jak oslovovalo diváky s jejich dobovou životní zkušeností.

Osnova přednášek:

1. Henrik Ibsen a Anton Pavlovič Čechov, zpřítomněná minulost v analytickém dramatu
2. Ladislav Stroupežnický a bratři Mrštíkové
3. Alfred Jarry a Maurice Maeterlinck
4. Luigi Pirandello a Eugene O'Neill
5. Otakar Fischer a Otakar Theer
6. Bratři Čapkové a František Langer
7. Arthur Miller a Tennessee Williams
8. Samuel Beckett a Eugène Ionesco
9. Peter Weiss a Kenneth Brown

Přednášející:

Výuku zajišťují pedagogové Katedry divadelní vědy FF UK, v tomto semestru budou k přednáškám přizvány kolegyně Mgr. Daniela Čadková, Ph.D. z Filosofického ústavu AV ČR a Mgr. Tereza Siegllová z DAMU.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

DĚJINY DOPRAVY V ČESKÝCH ZEMÍCH V MODERNÍ DOBĚ

Odborný garant: Ústav českých dějin FF UK (doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Dějiny dopravy českých zemí v moderní době se budou zabývat vývojem silniční, vodní a železniční dopravy, popřípadě vývojem komunikací (telegraf, telefon, pošta) v období 1800 až 2000. Důraz bude kladen také na socioekonomické trendy a na civilizační důsledky zavádění moderní strojové infrastruktury. Stranou nezůstanou ani politické a státoprávní změny, které výrazně ovlivnily provoz a výstavbu především železniční a silniční sítě.

Osnova přednášek:

1. Počátky moderní dopravní sítě v českých zemích. Vybudování základní silniční sítě a počátky hromadné osobní dopravy. Koněspřežné železnice. Klasická plavba na Labi a Vltavě.
2. Počátky paroplavby v Čechách. Výstavba prvních parostrojních železnic v habsburské monarchii.
3. Vytvoření základní železniční sítě. Vybudování základní železniční sítě v českých zemích. Paroplavba na Labi a Vltavě.
4. Kompletizace dopravní a komunikační sítě před první světovou válkou. Postátňování železnic a budování místních drah. Zásadní proměna komunikačních prostředků. Renesance silnic a počátky automobilismu. Superstroj 19. století a proměna organizace času a prostoru. Vznik jednotného času, nové vnímání prostoru.
5. Vznik Československé republiky a problémy v oblasti dopravy. Dílčí témata: vznik československých státních drah (ČSD), změna hlavních přepravních tahů ze směru sever–jih na směr západ–východ, nedostatečnost spojení se Slovenskem a Podkarpatskou Rusí, peážní dohody. Vznik nových hraničních přechodů a výměnných stanic na hranici s Rakouskem, Maďarskem, Rumunskem a Polskem, plán a realizace výstavby nových železničních tratí. Lesní dráhy na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Postátňování zbytku soukromých drah. Plány elektrizace a motorizace železnic, rozvoj veřejné autobusové dopravy.
6. Mnichovská dohoda, anexe Těšínska a Vídeňská arbitráž a jejich dopad na dopravní systém. Dílčí témata: zpretrhání železniční sítě novými hranicemi, peážní dohody, plány výstavby nových tratí a jejich realizace. Začlenění železnic na odtrženém území do sítě říšských drah (DRB), polských státních drah (PKP) a Maďarských státních královských drah (MÁV). Rozvoj autobusové dopravy.
7. Doprava za druhé světové války. Dílčí témata: vznik Českomoravských drah (ČMD-BMB) a Slovenských železnic (SŽ), začlenění ČMD do systému říšských drah. Využití železnic pro válečné cíle Německa. Autobusová doprava za druhé světové války.

8. Doprava v letech 1945–1989. Dílčí témata: Druhé období ČSD. Rekonstrukce železniční sítě po roce 1945. Redukce a následné rušení místní přeshraniční dopravy. Změny v organizaci dopravy po roce 1948. Zestátnění silniční nákladní a osobní dopravy. Plány a realizace elektrizace železnic, motorizace železnic. Rozvoj silniční dopravy. Zájezdová doprava. Rušení železničních tratí.
9. Doprava po roce 1989: útlum železniční dopravy, změny v organizaci. Rozdělení ČSFR, vznik českých drah (ČD) a Železnic Slovenské republiky (ŽSR), rušení železničních tratí, výstavba rychlostních železnic. Perspektivy železniční dopravy.

Přednášející:

prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.; prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

CHARAKTERISTIKY ZNÁMÝCH OSOBNOSTÍ — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Jedná se o specializovaný seminář, který předpokládá aktivní zapojení posluchačů do práce na jednotlivých tématech.

Max. počet účastníků je 25 osob.

Anotace:

Cílem semináře je seznámit se s psychologickými aspekty života známých osobností. Přiblížit jejich život z různých úhlů pohledu. Hledat jejich silné a slabé, pozitivní či negativní stránky chování. U jednotlivých osobností nepůjde o vyčerpávající analýzu, ani o naprosto úplné informace o jejich životě. Půjde o jejich osobnostní charakteristiky z hlediska tehdejšího a dnešního pohledu i možnosti společnosti s cílem poukázat na zlomové, rozhodující okamžiky jejich života. Výběr konkrétních osobností bude určen při zahájení semináře a bude akceptovat návrhy posluchačů. Zaměříme se na osobnosti z kulturního, vědeckého i politického života. Rozsah analýzy budou determinovat i možnosti přístupných zdrojů.

Osnova přednášek:

Orientační a inspirativní návrh: Rafael Kubelík, Jiří Bělohlávek, Antonín Dvořák, Bedřich Smetana, Leoš Janáček, Jiří Šlitr, Jan Werich, Jiří Voskovec, Antonín Holý, Jaroslav Heyrovský, Oldřich Nový, Luděk Munzar, Vlasta Burian, Miloš Forman, Luchino Visconti, Jan Kaplický, Josef Gočár, Maria Calasová, Ema Destinová

Přednášející:

PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Doporučená literatura:

Podle výběru osobnosti — nejčastěji autobiografie.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

JAZYKOVÝ KURZ — LATINA PRO SENIORY

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (PhDr. Alena Bočková, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Kurz není určen pro úplné začátečníky, obrací se k těm, kteří se latinsky kdysi učili a nyní by si své vědomosti z nejrůznějších důvodů rádi osvěžili. Předpokladem je tedy předchozí seznámení alespoň s úvodními partiiemi latinské gramatiky.

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Anotace:

Kurz se zaměří na rozvoj receptivních jazykových dovedností seniorů (porozumění psanému textu) s konkrétním cílem osvojování, resp. opakování a upevňování základních gramatických struktur a lexikálních jednotek, dále pak na systematickou práci se slovníkem. Vybrané jednoduché texty různých žánrů se obsahově týkají všeobecných tematických okruhů (historie, společnost, kultura apod.), zahrnují latinská rčení a přísloví, zkratky, nápisy, básně aj.

Osnova přednášek:

1. Invitatio et ars grammatica
2. Repetitio prima
3. Ad fontes I
4. Ars grammatica et repetitio secunda
5. Ad fontes II
6. Ars grammatica et repetitio tertia
7. Ad fontes III
8. Ars grammatica
9. Repetitio quarta et valedictio

Přednášející:

Mgr. Vojtěch Pelc

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

JSEM SENIOR A CO MÁ BÝT — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Jedná se o specializovaný seminář, který předpokládá aktivní zapojení posluchačů do práce na jednotlivých tématech.

Max. počet účastníků je 25 osob.

Anotace:

V dnešní době, kdy média i firmy upřednostňují mladé lidi — zelenou mají mileniálové generace X — jsou zbytky „tiché generace“ a ještě početné „baby boomers“ velmi upozaďované. Jsou to senioři a důchodci. Protože již většina nemá trvalý pracovní vztah, omezují se jejich sociální kontakty, snižuje se jejich finanční cashflow, snižuje se jejich informovanost (mnozí jsou bez PC). Odborníci charakterizují tuto generaci jako šetrnou, závislou na osobních kontaktech. Seminář je zaměřen na podporu verbální zdatnosti, posilování sebevědomí, a zároveň na sebekontrolu ve vztahu k sociálnímu prostředí. Důležité jsou informace o problematice kognitivních procesů, emocí, motivace v období postproduktivního věku.

Osnova přednášek:

1. Postproduktivní období v životě člověka
2. Stárnutí a životní styl
3. Cvičení zaměřené na rozvoj sebevědomí
4. Vztah pohybu a zdraví
5. Sociální aspekty života seniorů
6. Budoucnost seniorů Mize a vize stárí
7. Prarodič na plný úvazek
8. Jak se žije seniorům u nás i ve světě
9. Smysl a nesmyslnost života

Náhradní témata:

10. Být sám sebou
11. Předsudky a stárí
12. Komunikace a vztahy seniorů

Přednášející:

PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

KAPITOLY Z DĚJIN A SOUČASNOSTI ČESKÉHO PŘEKLADU

Odborný garant: Ústav translatologie FF UK (PhDr. David Mraček, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Cílem kurzu je seznámit posluchače s dějinami i současností českého uměleckého překladu. Na převezech stěžejních děl anglicky, německy, francouzsky, španělsky a ruský písničích spisovatelů do češtiny, respektive na překladech českých knih do cizích jazyků kurz ilustruje obecnější trendy překládání platné v různých obdobích od renesance po současnost a zaměřit se také na významné překladatelské osobnosti a jejich roli v mezikulturní komunikaci. Cyklus rovněž přiblíží práci dnešních překladatelů a redaktorů literárních textů a nabídne výhled do budoucnosti překládání.

Osnova přednášek:

1. Od Popelky k Zabijákovi (francouzská literatura v Čechách)
2. Osudy dobrého vojáka Švejka ve španělských a německých překladech
3. Zábranův Doktor Živago na pozadí dobových událostí 60. a 70. let minulého století
4. Básník a překladatel Jiří Kovtun — hledání společných rysů jazyka překladatelského a básnického
5. Puškinův Evžen Oněgin v českých překladech
6. Shakespearův Hamlet v překladu Erika Adolfa Saudka, Zdeňka Urbánka a Martina Hilského
7. Kulturní role českých překladatelek na prahu 20. století (od E. Krásnohorské po Stašu Jílovskou)
8. Překládání beletrie: radosti i strasti, oříšky a šotkové (od originálu přes překlad a redakci až po knihkupecký pult)
9. Moderní metody překládání — strojový a počítačem podporovaný překlad

Přednášející:

PhDr. Stanislav Rubáš, Ph.D.; PhDr. Tomáš Svoboda, Ph.D.;

PhDr. Eva Kalivodová, Ph.D.; PhDr. Mgr. Petra Mračková Vavroušová, Ph.D.;

Mgr. Lukáš Klimeš; PhDr. Anežka Charvátová; PhDr. Šárka Belisová

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ — NĚMČINA PRO SENIORY

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (PhDr. Alena Bočková, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Popis předpokládané úrovně:

Kurz je určen zájemcům z řad seniorů, kteří již ovládají základní gramatická pravidla a potřebují se naučit vyjadřovat v běžných situacích. Rozumějí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se jich bezprostředně týkají (rodina, nákupy, bydlení, zaměstnání). Dokážou komunikovat prostřednictvím jednoduchých úloh, jež vyžadují přímou výměnu informací o běžných skutečnostech. Mají základní jazykový repertoár, který jim umožňuje, aby se vyjadřovali v rámci každodenních předvídatelných situací jednoduchou formou.

Anotace:

Kurz je určen posluchačům, kteří si chtějí zopakovat a rozšířit své znalosti německého jazyka. Naučí se fráze a slovní zásobu využitelnou v praxi zejména při cestování či běžné komunikaci. Kurz se věnuje všeobecným tematickým okruhům (kultura, sport, popis cesty, hlavní města německy mluvících zemí, zdravý životní styl).

Osnova přednášek:

1. Besuch — Gast, Gastgeber
2. Musik — ältere und moderne Musik
3. Sport — Sportarten, Aktuelles von Wettbewerben
4. Wien, Berlin, Bern
5. Denkmäler, Stadtplan, Wegbeschreibung
6. Briefe schreiben — private und offizielle
7. Kino, Theater — Theaterbeschreibung und Erzählung einer Handlung
8. Gesunde Lebensweise
9. Computer und Internet — deutsche Terminologie, ihre Rolle heutzutage

Přednášející:

PhDr. Helena Hasilová, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

KONVERZAČNÍ JAZYKOVÝ KURZ — ŠPANĚLŠTINA PRO SENIORY

Odborný garant: Jazykové centrum FF UK (PhDr. Alena Bočková, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Max. počet účastníků kurzu je 26 osob.

Anotace:

Kurz je určen posluchačům, kteří si chtějí osvojit základy španělštiny a ovládají základní gramatická pravidla. Naučí se vyjadřovat v běžných situacích a vyměňovat si informace o každodenních skutečnostech. Zopakují si časování základních sloves, fráze a slovní zásobu využitelnou v praxi, zejména při cestování či běžné komunikaci. Kurz se věnuje všeobecným tematickým okruhům s přihlédnutím k dané jazykové oblasti (společenské konvence, kultura, umění, sport, společnost, gastronomie apod.).

Osnova přednášek:

1. Nos presentamos
2. Vivo en...
3. Esto es mi familia
4. Rutina diaria.
5. ¡Vamos a comer!
6. Mis aficiones.
7. Por la tierra, el aire y el mar
8. De vacaciones
9. ¿Qué tiempo hace hoy?

Doporučená literatura:

Materiály budou poskytovány vyučující.

Nepovinná/doplňková literatura:

Učebnice současné španělštiny 1.díl, Macíková O., Mlýnková L., Edika 2013

Nuevo Ven 1 Libro del alumno, Castro F., Marín F., Morales R., Barroso Soledad R. a C., Edelsa 2004

Stručná mluvnice španělštiny, Hamplová S., Academia 2002

Uso de la gramática española- nivel Elemental, Palencia R., Edelsa 2001

Přednášející:

Mgr. et Mgr. Markéta Mlezivová

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

MOŽNOSTI CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ A ROZVOJE ČLOVĚKA Z POHLEDU TŘETÍHO VĚKU

Odborný garant: Katedra andragogiky a personálního řízení FF UK
(PhDr. Mgr. Renata Kocianová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Cílem kurzu je přiblížení významného fenoménu moderní společnosti — vzdělávání v dospělém věku — v bohaté škále jeho podob. Přednášky jsou zaměřeny na nosná a podnětná témata vzdělávání dospělých v aktuálních souvislostech. Sledovány budou spojitosti s probíhajícími společenskými změnami i proměnami individuálních životních drah, které se v současnosti stávají těžko předvídatelnými a doprovázejí je rozličné nejistoty a rizika. Absolvování kurzu by mělo přispět ke komplexnímu porozumění vzdělávání v dospělém věku v současném světě.

Osnova přednášek:

1. Celoživotní učení — realita nebo utopie?
2. Andragogika — věda o vzdělávání a učení se dospělých
3. Měníci se podoby vzdělávání dospělých v historické perspektivě
4. Možnosti orientace ve společnosti rizik — učení se a vzdělávání jako prevence a účinná reakce na soudobé sociální, zdravotní a jiné problémy
5. Funkční gramotnost a kompetence jako životní nezbytnost
6. Zájmové vzdělávání dospělých — od Aristotela k U3V
7. Generace pracovníků a jejich specifika, schopnosti a očekávání starších pracovníků a pracujících seniorů
8. Age management — řízení věkové struktury pracovníků v organizaci
9. Mezigenerační učení a sdílení znalostí v práci — význam věkové diverzity

Přednášející:

PhDr. Mgr. Renata Kocianová, Ph.D.

PhDr. Martin Kopecký, Ph.D.

PhDr. Michal Šerák, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

POLOZAPOMENUTÉ UDÁLOSTI SVĚTOVÝCH DĚJIN? — 1. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav světových dějin FF UK (PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2021/2022)

Anotace:

Přednáškový cyklus je zaměřen na polozapomenuté události světových dějin, které z pohledu „velkých“ dějin nejsou přelomové či klíčové, přesto ve své době znamenaly významné mezníky v oblasti mezinárodních vztahů, vnitropolitické problematiky, či sociálních, ekonomických a kulturních dějin. Přednášky jsou koncipovány tak, aby zahrnovaly výklad středověkých, novověkých i moderních dějin z různých aspektů a aby představovaly zajímavé události „v pozadí“, které měly větší či menší dopad na historický vývoj až do dnešní doby.

Osnova přednášek:

1. 1385: Krevská unie — Jagellonci na vzestupu
2. 1498: První korunovace ruského panovníka
3. 1652: Kapsko pod správou nizozemské Spojené východoindické společnosti
4. 1685: Otázka nástupnictví Jakuba, vévody z Yorku
5. 1714: Vzestup a pád rakouské východoindické společnosti v Ostende
6. 1848: Šlechta na prahu moderní doby. Proměny elit za vlády císaře Františka Josefa
7. 1913: Počátky populární kultury a subkultur středovýchodní a jihovýchodní Evropy
8. 1973: Ropná krize jako milník v dějinách evropských migrací
9. 1989/1990: Výchozí bod pro komparativní kulturní dějiny evropského postsocialismu

Přednášející:

doc. PhDr. Dana Picková, CSc.

PhDr. Michal Wanner, Ph.D.

Mgr. Pavla Chmelíková

prof. PhDr. Jan Županič, Ph.D.

Mgr. Ondřej Daniel, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test v závěru 2. ročníku.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

PRAGA CAPUT REGNI — KAPITOLY Z DĚJIN HLAVNÍHO MĚSTA I. — 1. SEMESTR

Odborný garant: Ústav českých dějin FF UK (doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr (celkem 3 semestry — II. a III. v akademickém roce 2021/2022)

Anotace:

Rozsáhlý přednáškový cyklus nabízí několik typů prezentovaných témat. Jednak jsou to systematické přednášky mapující zásadní rozvoj pražských měst od středověku po moderní dobu, a to včetně jejích správních a samosprávných orgánů, přednášky zaměřující se na kulturní rozvoj a rozvoj městské infrastruktury, dále řada témat zasazujících Prahu do širšího rámce při akcentaci jejích specifik, a na místě významem nikoli posledním nabízíme některá speciální témata, mnohdy propojená s detailním místopisem (např. Praha zednářská, či Praha město husitských revolučních tradic). Úvodní přednáška nabídne sociologickou sondu, zamyšlení nad tím, proč se Praha nejen v dnešní době, ale i mnohokrát v minulosti, „chovala“ jinak než zbytek státu.

Osnova přednášek:

Letní semestr 2020/2021

1. Zrození Prahy
2. Praha přemyslovských knížat a králů
3. Praha Jana Lucemburského. Přemyslovské dědictví i nové trendy.
4. Pražské kláštery ve středověku
5. Praha, královská a císařská rezidence Karla IV. (urbanistická koncepce)
6. Praha v čele městského stavu v pohusitském období (1471–1546)
7. Praha ve stavovském odboji 1547
8. Rudolfínská Praha. Cesta k císařské rezidenci a odchod ze slávy (1526–1648)
9. Státoprávní role Prahy a Vídně v raném novověku (16. — 18. století)

Přednášející:

prof. PhDr. Zdeněk Beneš, CSc.; prof. PhDr. Lenka Bobková, CSc.;
doc. PhDr. Jana Čechurová, Ph.D.; Mgr. Marek Fapšo, Ph.D.;
PhDr. Jaroslava Hausenblasová, Ph.D.; prof. PhDr. Milan Hlavačka, CSc.;
PhDr. Jiří Hrbek, Ph.D.; Mgr. Jakub Izdný, Ph.D.; Mgr. Michal Kurz;
doc. PhDr. Václav Ledvinka, CSc.; doc. PhDr. Jan Randák, Ph.D.;
prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc.; doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D.;
PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.

Forma ukončení:

Závěrečný písemný test v závěru 3. semestru v akademickém roce 2021/2022.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

PSYCHOLOGIE PRO ŽIVOT — 1. ROČNÍK

Odborný garant: Katedra psychologie FF UK (PhDr. Václav Mertin)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2020/2021)

Anotace:

Psychologie je výjimečně zajímavý vědní obor s nesmírně širokým záběrem. Hlavním předmětem jeho zájmu je člověk a tak, jak se mění člověk v ontogenetickém vývoji, jak se mění svět kolem něj, tak jsou vysílány neustále nové podněty pro staronové pohledy na chování, prožívání a jednání každého z nás, přibývají nová témata ke zkoumání, objevují se nové metody a postupy psychologické intervence k jednotlivci i skupině. Cílem kurzu je nabídnout v ilustrativně zvolených tématech psychologický úhel pohledu, ukázat na souvislosti vybraných fenoménů pro život v seniorském věku.

Osnova přednášek:

1. Psychologie je vědou o člověku...
2. Evoluční a biologické kořeny lidské psychiky
3. Význam učení v seniorském věku
4. Jak psychologie pomáhá poznávat lidi aneb co je to psychologická diagnostika
5. Komunikace v mezilidských vztazích
6. Komunikace prarodičů s vnoučaty a nejen s nimi
7. Psychopatologie všedního dne
8. Závažné životní události
9. Otázky psychologie zdraví seniorského věku

Náhradní témata:

10. Jak zvládat konflikty v mezilidských vztazích?
11. Smysl života z pohledu psychologie

Přednášející:

PhDr. Hedvika Boukalová, Ph.D.; PhDr. David Čáp, Ph.D.;
doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.; PhDr. Katarína Loneková, Ph.D.;
PhDr. Markéta Niederlová, Ph.D.; PhDr. Eva Šírová, Ph.D.;
doc. RNDr. Marek Špinka, CSc.; PhDr. Iva Štětovská, Ph.D.; PhDr. Jaroslav Šturma

Forma ukončení: Účast na přednáškách min. 50 % výuky, na konci 2. ročníku písemný test znalostí z obou ročníků studia.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

RUKOPISNÁ KNIHA V PROMĚNÁCH STALETÍ I

Odborný garant: Katedra pomocných věd historických a archivního studia FF UK
(doc. PhDr. Ivana Ebelová, CSc.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2021/2022)

Anotace:

Cyklos přednášek se zaměří na vývoj rukopisné knihy ve středověku a v raném novověku, a to zejména v českém prostředí. Posluchači se v něm seznámí s procesem vzniku rukopisů, jejich funkcí a osudy. Představeny budou i některé významné knižní sbírky i jednotlivé rukopisy.

Osnova přednášek:

Vznik a vývoj rukopisů; základní pojmy

Rukopisná kultura ve středověku

Počátky rukopisů a vývoj knihoven v českých zemích ve vrcholném středověku

Dějiny rukopisů v Českém království v pozdním středověku a v novověku

Přednášející:

prof. PhDr. Marie Bláhová, DrSc.; doc. PhDr. Zdeněk Hojda, CSc.;

PhDr. Marta Hradilová, Ph.D.; PhDr. Renáta Modráková;

PhDr. Marie Tošnerová, Ph.D.

Doporučená literatura:

Michal Dragoun, Středověké rukopisy v českých zemích: handbušek kodikologa, Praha 2018

Ivan Hlaváček, Úvod do latinské kodikologie, 2 vydání, Praha 1994

Ivan Hlaváček, Kodikologie, in: Ivan Hlaváček — Jaroslav Kašpar — Rostislav Nový, Vademecum pomocných věd historických, Praha 1993, 1997, 2002

Ivan Hlaváček, Knihy a knihovny v českém středověku, Praha 2005

Jiří Pražák — František Hoffman — Jiří Kejř — Irena Zachová, Zásady popisu rukopisů. Sborník Národního muzea — C XXVIII, 1983, s. 49–95.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

ŘEČOVÉ ASPEKTY MEZILIDSKÉ KOMUNIKACE

Odborný garant: Fonetický ústav FF UK (doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D.)

Počet semestrů: 1 semestr

Anotace:

Řeč představuje hlavní způsob mezilidské komunikace a především je fascinujícím nástrojem, pomocí něhož sdělujeme své názory, ovlivňujeme názory druhých a ty vlastní v průběhu komunikačního procesu aktualizujeme. Řečí také vyjadřujeme nejrůznější afektivní stavy či vlastní sociální identitu. To všechno nám umožňuje velmi dynamický řečový mechanismus na jedné straně a efektivní způsob vnímání řeči na straně druhé.

Program představuje několik oblastí moderních řečových věd. Začíná základními pohledy na lidskou řeč — její tvorbu, akustické vlastnosti a vnímání. Samostatná přednáška je věnována prozodickým vlastnostem řeči, mezi něž patří prominence, melodie či rytmus, a jejich roli v každodenní komunikaci. Druhá polovina programu se zaměřuje na vybrané interdisciplinární aspekty řečových věd. Tématem jedné z přednášek budou specifika řeči v médiích především v češtině a role mediálních mluvčích ve společnosti, další představí řečové technologie jako syntézu řeči z textu či automatické rozpoznávání řeči. Program bude zakončen přednáškami, které pojednávají o psychofonetických a forenzně fonetických tématech a v nichž bude představen i současný výzkum členů Fonetického ústavu.

Osnova přednášek:

1. Tvorba řeči a její možnosti
2. Akustické vlastnosti řeči
3. Lidský sluch a jeho možnosti
4. Prozodie a její komunikační význam
5. Řeč v médiích
6. Metody zkoumání řeči
7. Možnosti řečových technologií
8. Možnosti identifikace mluvčího z řeči
9. Vnímání osobnosti mluvčího

Přednášející:

Ing. Tomáš Bořil, Ph.D.; doc. Mgr. Radek Skarnitzl, Ph.D.; Mgr. Pavel Šturm
PhDr. Jitka Veroňková, Ph.D.; doc. PhDr. Jan Volín, Ph.D.

Forma ukončení:

Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování:

Bez osvědčení.

TRÉNOVÁNÍ KOGNITIVNÍCH PROCESŮ (TAKÉ PAMĚTI) — 2. SKUPINA — SEMINÁŘ

Odborný garant: Centrum dalšího vzdělávání FF UK (PhDr. Eva Drlíková, CSc.)

Počet semestrů: 1 semestr

Jedná se o opakování semináře „Trénování kognitivních procesů (také paměti)“ ze zimního semestru akademického roku 2020/2021. Max. počet účastníků je 25 osob.

Anotace:

Otázkou kognitivních procesů se dnes zabývá mnoho vědeckých disciplín, mezi nimiž má nezastupitelné místo psychologie. Poznatky o tom, jak lidé percipují svět kolem sebe, jak si lidé zapamatovávají události a informace, mají význam nejen v období přípravy na život. Dobré fungování poznávacích procesů se stává kardinální otázkou ve třetí třetině života.

Cílem kurzu je rozvíjení jedné z podmínek aktivního a plodného života seniorů. Podporuje duševní pohodu, udržení pracovní schopnosti, posiluje nezávislost. Může přispět ke snížení marginalizace, osamění, generační intolerance a zlepšení příležitostí k začlenění do společenského dění. Získané poznatky přispívají k humanizaci, k sociální integraci.

Osnova přednášek:

Obsahem setkání budou relaxace, cvičení senzorických funkcí, cvičení představivosti, cvičení myšlení (divergentní, konvergentní, abstrakce, zobecňování, analýza, syntéza), cvičení krátkodobé a dlouhodobé paměti, imaginace, role emocí v paměti.

Doporučená literatura:

Suchá Jitka: Cvičení paměti pro každý den, Portál, 2007
Suchá Jitka: Cvičení paměti pro každý den, Portál, 2008
Tiefenbacher Angelika: Trénink paměti, Grada, 2010
Kirst Werner, Diekenmayer Ulrich: Trénink tvořivosti, Portál, 1998
Klucká Jana: Kognitivní trénink v praxi, Grada, 2009
Nöllke Matthias: Trénink slovní sebeobrany, Grada, 2011
Bílkovská Jana: Posilování mentální kondice, Portál, 2020
Bílkovská Jana: Kognitivní trénink pro třetí věk, Grada, 2016

Přednášející:

PhDr. Eva Drlíková, CSc.

Forma ukončení: Bez ukončení.

Osvědčení o absolvování: Bez osvědčení.

VELKÁ DÍLA ANTICKÉHO SVĚTA III — 1. ROČNÍK

Odborný garant: Ústav řeckých a latinských studií FF UK (Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2021/2022)

Anotace:

Přednáškový cyklus volně navazuje na předcházející dvousemestrální cyklus „Velká díla antického světa I-II“, nepředpokládá však nutně účast na něm. Kurz se soustředí na díla, která sehrála důležitou, často rozhodující roli v dějinách řecké a římské civilizace; tato díla jsou přitom významná nejen pro antickou kulturu, ale mnohdy i později pro kulturu středověkou či renesanční a obecně pro evropskou kulturu jako celek. Žánrově se jedná o díla literární, historiografická, dramatická, filosofická či vědecká, časová škála zahrnuje dobu archaickou v Řecku stejně jako poslední staletí antiky. Posluchači se seznámí také s rozdílným hodnocením těchto děl v průběhu staletí.

Osnova přednášek:

1. Homér, *Odyssea*
2. Hésiodos, *Práce a dny*
3. Thúkydídés, *Dějiny peloponéské války*
4. Aischylos, *Oresteia*
5. Platón, *Timaios*
6. Aristotelés, *Poetika*
7. Strabón, *Zeměpis*
8. Plótinus, *Enneady*
9. Klaudios Ptolemaios, *Almagest*

Přednášející:

Mgr. Sylva Fischerová, Ph.D.; PhDr. Jan Kalivoda; PhDr. Jan Souček, CSc.

Mgr. Alena Sarkissian, Ph.D.; Mgr. Jaroslav Rytíř

Forma ukončení:

Závěrečná písemná práce v rozsahu deseti stran textu ve 2. ročníku.

Inspirace k volbě tématu závěrečné práce/eseje:

V závěrečné práci je možné vyjít z témat jednotlivých přednášek a z poznatků získaných vlastním studiem doporučené literatury. Po dohodě s přednášejícím je rovněž možné zpracovat reflexi dalších původních děl antických autorů (např. četby historických, filosofických či básnických děl, divadelních představení antických her) nebo moderních zpracování antických námětů.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

VZDĚLANOST A DUCHOVNÍ KULTURA STARÉHO EGYPTA — 1. ROČNÍK

Odborný garant: Český egyptologický ústav FF UK (Mgr. Renata Landgráfová, Ph.D.)

Počet semestrů: 2 semestry/2 roky (2. ročník v akademickém roce 2021/2022)

Anotace:

Přednáškový cyklus představí všechny hlavní aspekty vzdělanosti a duchovní kultury ve starém Egyptě. Jednotlivé přednášky budou zaměřeny tak, aby na vybraném problému komplexně představily danou část egyptské duchovní kultury. Cyklus je plánovaný jako dvousemestrální, přičemž oba semestry budou mít podobnou strukturu a rozvržení obecných témat. Každý semestr se však bude lišit konkrétním zaměřením v rámci daného aspektu vzdělanosti a kultury starých Egyptanů.

Osnova přednášek:

1. Písemnictví a vzdělání
2. Mudrosloví a zákon
3. Náboženství a královská ideologie
4. Lékařství a magie
5. Diplomacie a vojenství
6. Matematika a účetnictví
7. Astronomie a kalendář
8. Antropologie a zoologie
9. Geologie a geografie

Přednášející:

Lektorský sbor Českého egyptologického ústavu FF UK.

Forma ukončení: Závěrečný písemný test ve 2. ročníku.

Osvědčení o absolvování: Posluchači, kteří splní požadované podmínky, obdrží po absolvování 2. ročníku Osvědčení o absolvování programu Celoživotního vzdělávání Univerzity třetího věku.

Kontakt:

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta
Centrum dalšího vzdělávání
Praha 1, Jindřišská 27, 5. patro

tel: 221 619 811
e-mail: cdv@ff.cuni.cz
www.cdv.ff.cuni.cz

Konzultační hodiny: úterý 09:00 — 12:00 hod.
středa 14:00 — 17:30 hod.
čtvrtek 14:00 — 16:00 hod.

KATALOG VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ U3V
PRO AKADEMICKÝ ROK 2020/2021

Univerzita Karlova, Filozofická fakulta,
nám. Jana Palacha 2, Praha 1

Redakce: Centrum dalšího vzdělávání FF UK
Sazba z písma Skolar PE a Skolar Sans Stará škola (staraskola.net)
Vytiskla tiskárna Nakladatelství Karolinum
Vydání první, Praha 2020

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova